

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, MARCH – KOVO 19, 2013 • Vol. CIV Nr. 33 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-18-2013

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvių jaunimas Pietų
Amerikoje – 4 psl.

- Tema: Dviguba pilietybė – 2, 9
- PLB pasisako dėl dvigubos pilietybės – 2
- Mylėti savo tautą – ne nusi-kaltimas – 3
- Seniau neleidavo špygos ro-dyti – 3
- Atkelti vartai į JAV biotechnologijų rinką – 5
- Albume – partizaninio karo Sūduvos krašte istorija – 6
- Šventadienis – 8
- LML paroda keliauja po Lie-tuvą – 8
- Keleiviai (13) – 9
- Tragiška Pašatrijos Kirlių dva-ro istorija – 10–11

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Dviem VGTU mokslininkams – „Moisseiff Award“

Vilnius (Vgtu.lt info) – Amerikos statybos inžinierių sąjunga (American Society of Civil Engineers, ASCE) Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) Tiltų ir specialiųjų statinių katedros vedėjui prof. habil. dr. Gintariui Kaklauskui ir Civilinės inžinerijos mokslo centro vyresniajam mokslo darbuotojui dr. Viktor Gribniak skyrė 2013 metų „Moisseiff Award“ apdovanojimą už geriausią mokslo straipsnį. ASCE, įkurta 1852 metais, yra įtakingiausia statybos inžinerijos mokslo organizacija pasaulyje. Šiuo metu ji leidžia 33 mokslo žurnalus.

L. S. Moisseiff vardo medalis.

VGTU mokslininkai apdovanojimą pelnė už žurnale „ASCE Journal of Structural Engineering“ 2011 metais paskelbtą straipsnį „Eliminating shrinkage effect from moment curvature and tension stiffening relationships of reinforced concrete members“ („Susitraukimo eliminavimas iš armuoto betono elementų momentų ir kreivių bei tempiamojo sustandėjimo diagramų“).

Apdovanojimas – L. S. Moisseiff vardo medalis ir 4,000 dol. – bus įteiktas Structural Congress, kurį šių metų gegužės 2–4 dienomis Pittsburg rengia Structural Engineering Institute.

V. Landsbergiui – Pennsylvania valstijos pripažinimas

Harrisburg (LR ambasados JAV info) – Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkui, europarlamentarui Vytautui Landsbergiui kovo 15 d. Pennsylvania valstijos sostinėje Harrisburg įteikta šios valstijos gubernatoriaus Tom Corbett proklamacija, kuria pripažintas ypatingas V. Landsbergio indėlis Lietuvos laisvei ir demokratijai. Ją lietuviui Pennsylvania nacionalinės valstijos Kapitolijoje įteikė vienas iš Pennsylvania National Guard vadų gen. majoras Randall R. Marchi.

Prieš iškilmes V. Landsbergis lankėsi Pennsylvania National Guard bazėje, kur susitiko su gen. majoru Wesley E. Craig. Susitikimo metu įvertinta abipusė partnerystės nauda bei galimos naujos bendradarbiavimo sritys, tarp jų – ir kibernetinio saugumo srityje.

Į Lietuvą jaunuolius kviečia „Kurk Lietuvai“

Vilnius (Bernardinai.lt) – Sėkmingai prasidėjusi jaunųjų profesionalų programa (JPP) „Kurk Lietuvai“ įpusėjo ir į 2013–2014 m. laidą kviečia dar 20 užsienyje studijuojančių ir gyvenančių lietuvių. Programa siekiama sudominti užsienio aukštųjų mokyklų absolventus darbu Lietuvos viešajame sektoriuje ir suteikti jiems galimybę prie šalies gerovės kūrimo prisidėti realiais darbais.

Šių metų rudenį antrąją programos etapą pradėsiantys jaunieji profesionalai bus pakviesti tęsti jau pradėtus JPP „Kurk Lietuvai“ dalyvių darbus, imtis naujų projektų arba prisidėti prie Lietuvos viešojo sektoriaus institucijose jau vykstančių projektų. Atranka į 2013–2014 m. jaunųjų profesionalų programą jau prasidėjo bei tęsis iki š. m. gegužės 1 d. Daugiau informacijos: www.kurklt.lt

Vyko dvi lituanistinių mokyklų mokytojų konferencijos

Konferencija-seminaras Washington, DC.

Washington, DC/ Naperville, IL (LR ambasados JAV ir „Draugo“ info) – Šių metų kovo 16 dieną Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV vyko Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos (Washington, DC) ir JAV LB Švietimo tarybos konferencija-seminaras „Mokykla bendraujant ir bendradarbiaujant“. Dalyvaujant lektorei iš Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto dr. Jūratei Valuc-

kienei, iš JAV sostinės, New York, Boston, Los Angeles susirinkę mokytojai aptarė aktualius kasdienio darbo klausimus, pabrėždami mokyklos bendruomenės svarbą sėkmingam mokymui dvikalbėje aplinkoje. Konferenciją pasveikinęs šiuo metu JAV viešintis prof. Vytautas Landsbergis domėjosi lituanistinių mokyklų mokytojų darbo ypatumais, džiaugėsi pasiekimais ugdant naująją lietuvių iš-

eivijos kartą.

Kovo 17 dieną „Rasos“ lituanistinėje mokykloje (Naperville, IL) vyko Čikagos ir apylinkių lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija, kurią globojo JAV LB Švietimo taryba.

Dainos Petkevičienės nuotr.

Valiutų santykis

1 USD — 2.67 LT • 1 EUR — 3.45 LT

Mylėk dangiškus troškimus ir trošk dangiškos meilės. – Šv. Pranciškus Salezietis

Redakcijos žodis

Praėjusių metų lapkritį Toronto mieste vykusioje Kanados LB XXI Krašto tarybos 3-je sesijoje dalyvavusi nauja JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė pasigyrė subūrusi stiprią komandą, kurią juokais pavadino „piratų laivu“. Nesu girdėjusi, jog piratai būtų spaudos gerbėjai, tuo labiau – laikraščių leidėjai. Bet JAV LB Krašto valdyba laužo šį stereotipą, kolegoms „piratams“ – apylinkėms, apygardoms bei jų nariams – pristatydama su leidiniu lietuvių kalba „JAV Lietuvių Bendruomenės naujienos“. Tai pirmasis jau 62-sius metus skaičiuojančios JAV LB leidinys – storokas (22 psl.), spalvotas (nuo pirmo iki paskutinio viršelio), su turtingu ir margu (gerąja prasme) turiniu. Naujo leidinio redaktorė Loreta Timukienė įsitikinusi, jog „norint aprašyti kasdieninius Bendruomenės gyvenimo žingsnius ir žingsnelius, nepakaktų ir storiausio leidinio“, tad noriu palinkėti Sigitos Šimkuvienės vadovaujamam „piratų laivui“ ties tuo nesustoti ir drąsiai skrosti plačius JAV lietuvių spaudos ir Bendruomenės veiklos vandenynus.

Vyr. red. **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00 JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00 Pima klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00 Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00 Į Lietuvą reguliariu paštu metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00 Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00 Į Lietuvą reguliariu paštu metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė dalia.cidzikaitė@gmail.com Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė rainbow.vilnius@gmail.com

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. • Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba. • Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. • Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas: rastine@draugas.org skelbimai@draugas.org administracija@draugas.org

TEMA: Dviguba pilietybė

Lietuvos atstumtieji

JUSTINAS ŽILINSKAS

Užsidarėme savo pilietybėje tarsi pilyje. Ir, panašu, manome, kad toks užsidarymas mus gali apginti, kad jis mus daro gražesnius, švaresnius, labiau Tėvynę mylinčius. Ar tikrai?

Kartais man nesinori būti teisininku. Vien dėl to, kad, žvelgdamas į tam tikrą teisinį reiškinį, suvokiū: taip ir turi būti, tokia sistema, tokios priežastys. Bet toks žinojimas, kaip tame anekdote – nedžiugina. Nedžiugina – ir viskas. Paskutinį sykį ši pajauta mane aplankė skaitant naujausią Konstitucinio Teismo (KT) išaiškinimą dėl pilietybės. Taip, aš ir pats visą laiką tvirtinau, kad po ankstesnių KT sprendimų kitaip ir būti negalėjo. Taip, būtent tokio sprendimo ir tikėjausi (išskyrus vieną atvejį, bet apie jį – vėliau). Bet nedžiugina, nedžiugina tas pilietybės uždarymas, ir nors tu ką.

Ką pasakė KT, visi daugiau ar mažiau jau žino, tad tik trumpai pakartosiu: pirma, dviguba pilietybė gali būti tik ypač retas reiškinys; antra, nuopelnai, norint suteikti Lietuvos Respublikos pilietybę išimties tvarka, turi būti ypatingi, pasiekti ypatingomis pastangomis (taip ir norisi pridėti – herojiškomis), ir esami, o ne būsimi. Skirtingai nuo rašančių internetinius komentarus (kad KT sėdi ribotų protinių sugebėjimų žmonės arba koks nors klanas), aš puikiai žinau, kad ten dirba aukščiausi teisės profesionalai, kuriems Konstitucija yra ne žodis ir ne politinių ar asmeninių interesų tenkinimo įrankis. Kons-

titucija ir jos teisė yra sudėtingas, talpus reiškinys ir mokslas, ji turi savo sistemą, dėsnius, logiką, šaknis ir raidą. Ir nėra labai išmanu šaipytis, kad KT žodžius „atskiri atvejai“ išaiškino kaip labai retus, išimtinius, nors „atskiras“ gali reikšti ir „kitoks nei įprastinis“.

Puikiai žinau, kad KT taip nusprendamas žvelgė į Konstitucijos ir pilietybės instituto visumą, nagrinėjo istorines aplinkybes ir daug kitų klausimų. Tad negali pykti ant Konstitucijos. Ant ko tuomet pykti? Pykti, žinoma, nereikia ant nieko. Bet reikia aiškiai pripažinti vieną faktą: šis išaiškinimas galutinai nubraukė viltis, kad Lietuvą palikę žmonės galės išsaugoti jos pilietybę, jeigu priėmė kitos valstybės. Neretas sakys: valio! Taip ir reikia! Mūsų pilietybė – tai vertybė. Ką – jis, „išdavikas“, kitur gyvendamas, spręs reikalus už mane? Jeigu čia nepatinka – tegul ir dingsta tuose užsieniuose. Tačiau pamirštama viena: neretas iš Lietuvos išvyksta ne dėl gero gyvenimo, o aplinkybių spiriamas. Pamenate JAV Nepriklausomybės deklaraciją? Ten buvo pareiškta, kad kiekvienas asmuo turi teisę siekti laimės. O laimė – neapsimeskime – dažnam yra ir ekonominė gerovė. Tad jeigu ekonomiškai žmogus laimės (ką čia laimės, kartais tie-

sio g padoresnio gyvavimo) savo namuose negali pasiekti, patraukia į kitą šalį (ir taip gal atlaisvina vietą gudresniam, labiau pasiryžusiam). Ar tai reiškia, kad jis išdavė Lietuvą? O gal jį išdavė Lietuva, jeigu kitoje valstybėje save įgyvendinti galėjo lengviau?

Gyventi kitoje valstybėje be pilietybės, žinoma, galima. Bet pamėginkite pasidomėti, kuo skiriasi piliečio ir asmens be pilietybės statusas, ir suprasite, kad kartais pilietybės tiesiog reikia. Na, ir tada jau Lietuvos Konstitucija priverčia rinktis. Nesistebiu – Lietuvos nenaudai. Graži ta mūsų brangi Tėvynė, bet ne visada dosni savo vaikams.

Tad mes užsidarėme savo pilietybėje tarsi pilyje. Ir, panašu, manome, kad toks užsidarymas mus gali apginti, kad jis mus daro gražesnius, švaresnius, labiau Tėvynę mylinčius. Ar tikrai? Ar tikrai Tėvynės meilė matuojama formaliu nuolatiniu teisiniu ryšiu, o ne, pvz., ja garsinančiais darbais? Ar daug Tėvynei naudos, kad žmonės jos pilietybės iš viso atsisako, užuot liudiję pasauliui Lietuvą – gal nelabai laimingą, bet vis tiek brangią šalį?

Sakote, pilietybė – ne suvenyras, tai teisės ir pareigos ginti valstybę, tai prievolė mokėti mokesčius. Formaliai žiūrint – taip. Kita vertus, kiek iš mūsų mano, kad Amerika (t. y. JAV) su mumis kariaus (pamenu, tokius dalykus man sovietinės mokyklos suole kalė mokytojai: „Amerika mus puls, Amerika mus puls...“)? O gal su mumis kariaus Šveicarija? Prancūzija? Ar, neduok tu Dieve, agresyvioji Italija?! Nors kai kurie Kovo 11-osios eitynių dalyviai turbūt labiausiai gintųsi nuo Izraelio, ką jau bekalbėti apie Lenkiją... Bet kas draudžia įstatyme numatyti galimybę, kad, iškilus grėsmingoms aplinkybėms, (ar esant

Nukelta į 9 psl.

NUOMONĖS, KOMENTARAI

PLB pasisakymas dėl pilietybės klausimo

Pirmiausia noriu padėkoti Lietuvos Respublikos prezidentei Daliai Grybauskaitei už kreipimąsi į LR Konstitucinį Teismą (KT) išaiškinti pilietybės įstatymą. Deja, tikėjomės geresnių rezultatų, t. y., kad bus galima dvigubą pilietybę išsaugoti įstatymo būdu, nekeičiant Konstitucijos.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) vardu reiškiu didelį apgailestavimą ir net liūdesį, sužinojus, kad KT pareiškė, jog, norint išplėsti dvigubos pilietybės įstatymo ribas, reikia keisti LR Konstituciją. Referendume turi dalyvauti daugiau negu pusė registruotų balsuotojų, ir referendumas turi būti priimtas daugumos ne balsuojančių, o turinčių teisę balsuoti.

Dvigubos pilietybės klausimas yra svarstomas visuose plenariniuose užsienio lietuvių susirinkimuose visame pasaulyje. Pavyzdžiui, ne tik Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, bet ir JAV Lietuvių Bendruomenės Taryba yra paskelbusi rezoliucijas, pasak kurių, šis klausimas mums yra itin svarbus ir dėsime visas pastangas, kad jis būtų teigiamai išspręstas.

Užsienyje gyvenantys lietuviai yra stipri, Lietuvai lojali jėga. Jie nuolat kovoja Lietuvos naudai viso pasaulio arenose. Mes jaučiamės esą verti Lietuvos pilietybės, net jei esame priėmę kitos valstybės pilietybę. Iš laikome kalbą, kultūrą, papročius. Į mūsų lietuviškus centrus išeivijoje atvažiuavę iš Lietuvos visi nustemba ir pareiškia, kad jaučiasi kaip Lietuvoje. Iš pagarbos savo lietuviškam tautiškumui, mes pasirenkame ne iki galo įsilieti į valstybių, kuriose gyvename, gyvenimus. Nors dėl labai įvairių priežasčių Lietuvą esame palikę, mes jos niekada neapleidome.

LR Konstitucijos 12-ta straipsnis sako: „Lietuvos Respublikos pilietybę įgyjama gimstant ir kitais įstatymo nustatytais pagrindais. Išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis. Pilietybės įgijimo ir netekimo tvarką nustato įstatymas.“ Šiame straipsnyje kalbama apie prigimtine Lietuvos pilietybės teisę. Tas lietuvis, kuris gimdamas tampa Lietuvos piliečiu, niekada neturėtų prarasti Lietuvos pilietybės, nebent pats to pageidauja

arba rimtai nusikalsta prieš valstybę. Mes tikime, kad pilietybė galėtų būti prarasta tik tokiais išimtiniais atvejais.

Kiek esu važinėjusi po Lietuvą, kol kas tik vienas žmogus man yra į akis pasakęs, kad jis yra prieš dvigubą pilietybę. Jei iš tikrųjų tarp žmonių yra tokios nuotaikos, PLB belieka imtis plataus lobizmo visoje Lietuvoje ir kraštų LB-ėms tą patį daryti savo kraštuose. Sąlygos išplėsti dvigubos pilietybės ribas yra labai sunkios, bet darysime, ką galime, kad referendumas būtų priimtas, net jei reikės važinėti po visus Lietuvos kampus ir raginti Lietuvos registruotus balsuotojus ne tik dalyvauti referendume, bet ir pasisakyti už prigimtines teisės į Lietuvos pilietybę išsaugojimą.

Tai įgyvendinant, reikės visų užsienio lietuvių neabejingos ir vieningos veiklos, finansinės pagalbos ir stipraus ryžto dalyvauti referendume. Kviečiu visus lietuvius, kur jie begyventų, pasisakyti „UŽ“ referendumą, kai jis bus paskelbtas.

Danguolė Navickienė, PLB valdybos pirmininkė

Pasaulio išminčiai senų seniausiai išvelgė svarbų gyvenimo dėsni – nereikia skubėti švesti pergalės. Mat pasiekta pergalė gali būti tik iliuzija, jog negandos liko nuošalyje. Arba per didžiausius vargus ir kančias iškovota pergalė gali tereikšti, jog dabar, pasiekus pačią aukščiausią kalno viršūnę, prasideda nenumaldomas kritimas žemyn. Ar, nutilus Nepriklausomybės šventės šurmuliui, turime teisę pasidžiaugti pergale? Ši Kovo 11-oji parodė, jog Lietuva – ne viską praradusi. Lemiamu, dramatišku laiku vis dar sugebame susiburti, susivienyti. O susivieniję neleidžiame kitiems mūsų stumdyti, niekinti ir žeminti.

2013-ųjų eitynės Gedimino prospektu buvo ištis gausios, nors mūsų neprieteliai susirinkusiųjų skaičių vis mažino maždaug per pusę. 2013-ųjų eitynės buvo ištis korektiškos – jokių rimtesnių atvejų neįvyko. Mūsų nedraugai įsiutę – nėra prie ko prisikabinti. Bet svarbiausia, kad 2013-ųjų eitynės įvyko, nepaisant Vilniaus miesto valdžios milžiniškų trukdžių. Ir jos surengtos būtent ten, kur ir turėjo šurmuliuoti – Gedimino prospekte, o ne kažkur paupyje, tarsi mes Kovo 11-ąją būtume nusprendę pažvejoti.

Labai svarbi ir aplinkybė, jog globalistams bei kosmopolitams nepavyksta mūsų apmulkinti, esą savo Laisvės dieną lietuviai turėtų švesti tyliai, be tautiškų vėliavų, be lietuviškų šūkių. Be apmąstymų, kodėl nuolat mažėja, traukiasi, nyksta lietuviškoji erdvė. Šį kartą aiškiai parodėme, jog nesame veršių tauta, kuri Nepriklausomybės dieną švenčia istoriniame Gedimino prospekte... žaisdama krepšinį. Tarsi kamuolio į krepšinį negalėtume pamėtyti kurią nors kitą dieną, sakykime, kovo 12-ąją.

O ar turime teisę nusiraminti, jog gyvenimas nuo šiol klostysis Lietuvai palankesne kryptimi? Ar šiandien globalistams, kosmopolitams, lenkintojams, rusifikatoriams, lietuvių kalbos darkytojams dažnusk pataikaujanti mūsų valdžia taps principingesnė, patriotiškesnė? Čia praverstų filosofiška išmintis: „Protingi pergalių švesti ne-

Mylėti savo tautą – ne nusikaltimas

GINTARAS VISOCKAS

skuba.” Kovo 11-osios išvakarėse šnekučiavausi su Lietuvos tautinio jaunimo sąjungos (LTJS) vadovu Juliumi Panka. Pokalbio būta gana atviro. LTJS vadovas sutiko atsakyti į visus rūpimus klausimus. Kai kurias LTJS vadovybės pastabas verta įsidėmėti. Jos padės giliau suprasti šiandieninių anti-lietuviškų karų dydžius. Leis suvokti, kokios milžiniškos ir klastingos jėgos metamos prieš tuos, kurie norėtų išlikti lietuviais.

Pirmiausia derėtų atkreipti dėmesį į Vilniaus valdžios pastangas manipuluoti teisinėmis priemonėmis. LTJS vadovo tvirtinimu, patį pirmą prašymą dėl eitynių Vilniaus savivaldybei jie pateikė dar praėjusių metų lapkričio mėnesį. 2012-ųjų gruodžio pradžioje savivaldybė svarstė prašymą ir davė žodinį sutikimą. Tiesa, savivaldybės atstovai tvirtino dar nežiną visos valstybinių švenčių programos, taigi apsidraudė dėl galimų pataisymų. Prabėgus savaitei po duoto žodinio sutikimo, LTJS atstovai sužinojo, jog negalės 2013-ųjų kovo 11-ąją žygiuoti Gedimino prospektu 4 val. po pietų, nes tuo metu šioje gatvėje numatomas – valstybės įstaigų organizuojamas renginys. Tautiškumą propaguojančiam jaunimui buvo pasiūlyta atoki Upės gatvė. Tada LTJS pateikė dar vieną prašymą, kuriame nurodė, jog nori žygiuoti būtent Gedimino prospektu, tačiau nėra itin svarbu, kurią valandą. Po savaitės LTJS vadovybė vėl buvo pakviesta į posėdį, kuriame buvo išdėstyta tokia nuomonė: 2013-ųjų kovo 11-ąją renginiai Vilniaus Gedimino prospekte organizuojami nuo pat ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro. Taigi LTJS nariai neturės galimybės žygiuoti centrine sostinės gatve Kovo 11-ąją.

Toks atsakymas LTJS vadovui pasirodė sunkiai įtikinamas. Juk Gedimino prospektas – beveik 2-jų kilometrų ilgio. Nejaugi ištis neįmanoma rasti mažytės bent 30-ies minučių atkarpėlės tautiškumą pabrėžiančio jaunimo eitynėms? LTJS kreipėsi į Vilniaus administracinį teismą. Minėtas teismas vadovavosi nauja Susirinkimų įstatymo redakcija, kurioje išvardintos trys išimtinės dienos – Vasario 16-oji, Kovo 11-oji ir Liepos 6-oji – kada valstybės įstaigos ir Vilniaus savivaldybė turi pirmybę organizuojant renginius.

Toks sostinės savivaldybės valdininkų elgesys buvo vėl apskūstas teismui. Šių metų kovo 4-ąją LTJS sulaukė naujos nutarties. Pasirodo, jog atsakovas, pripažindamas, jog patriotinių jėgų eitynės negali vykti Gedimino prospekte, neuždraudė paties renginio. Taigi LTJS vėl kreipėsi į Vilniaus savivaldybę. Naujame prašyme buvo pareikšta, jog tautiško jaunimo atstovai nori žygiuoti istorinėmis Pilies ir Didžiosios gatvėmis. Nejaugi LTJS noras šventės dieną žygiuoti būtent su Lietuvos praeitimi susijusiomis gatvėmis nesuprantamas?

Laimė, LTJS nenuleido rankų – ruošiasi naujiems teisiniam ginčams. Ar LTJS ir Vilniaus savivaldybės dvikova teismuose nebus beprasmė? Čia ir vėl derėtų prisiminti J. Pankos pastebėjimą: „Vilniaus savivaldybė vertėsi per galvą, kad tik nepaliktų nė vienos laisvos minutės mūsų eitynėms. Ji suko galvą, kokiais renginiais būtų galima užpildyti Gedimino prospektą nuo pat ryto iki sutemų. Viena vertus, baugu, kad metami tokie dideli valstybiniai ištekliai būtent prieš mūsų pilietinę iniciatyvą. Kita vertus, per pastaruosius 23-jus metus mes pagaliau privertėme sostinės valdininkus dirbti – organizuoti renginius neapsiribojant vien valdiškais minėjimais.”

Tad pagarba savo tautai ir tokios pagarbos rodymas – joks nusikaltimas. Tik, žinoma, labai svarbu, kad ši meilė neapsiribotų vien eitynėmis. Mūsų laukia daug neįveiktų kliūčių. Ilgai džiaugtis pergalėmis neturime laiko.

Kai dar Europoje buvau mokinukas, būdavo griežtos elgesio taisyklės. Viena iš jų buvo – nerodyti špygos. Nevalia buvo špygą slėpti net kelnų kišenėje. Gal dėl to egzistavo ir kita taisyklė – negalima rankas laikyti kelnų kišenėse, nors ir be špygos. Kai 1974 m. lankiausi Brazilijoje, mano didelei nuostabai daugelio puošmenų parduotuvių vitrinose pastebėjau išdėliotas dekoratyvines špygas. Jas buvo galima pirkti ir nešioti ant kaklo, ant riešo, kaip auskarus ir t. t. Atsipeikėjęs nuo tokios staigmenos, susidomėjau špygų kilme ir reikšme. Pasirodo, kad Brazilijoje špyga bet kuria forma reiškia laimę. Tad, jei nori tapti laimingu, turi pasidabinti špygomis. Toks požiūris į Braziliją atkeliavo iš Portugalijos. Senovės Graikijoje špyga simbolizavo vaisingumą ir buvo naudojama apsiginti nuo pikto dvasių. Tuo tarpu Indonezijoje, Japonijoje, Rusijoje, Serbijoje ir Turkijoje špyga turi vulgarią reikšmę – jos rodymas laikomas asmens užgavimu ar įžeidimu.

Neseniai žiniasklaidoje skaičiau, kad Maryland valstijoje du šešiamečiai vaikai buvo laikinai pašalinti iš mokyklos, nes vaidino, kad jų pirštukai yra ginklas ir jais į kitus vaikus rodė. Kitas septynerių metų vaikas irgi buvo nubaustas, nes iš pyrago nulipdė figūrėlę, panašią į pistoletą. Tai konkretūs pavyzdžiai, kaip mokyklų vadovai, bijodami masinių šaudymų pasikartojimų, bando tokioms nelaimėms užbėgti už akių. Visi bijo Newtown žudynių pasikartojimo. Tad mokykime savo vaikus ir anūkus prideramo etiketo. Špyga gal nieko neužrūstins, bet, gink Dieve, jeigu vaikas savo pirštukus sudės taip, kad rodomasis pirštas suaugusiam atrodytų tarsi pistoleto vamzdis. Nes tai – jau nusikaltimas. Ar nepersistengiama? Manau, kad taip!

Į pastangas išvengti šaudynių įsitraukė ne tik mokyklos, bet ir policija. Seniau buvo patariama vengti susipriešinimo su galimais užpuolėjais ar užpuolėju. Dabar galvosena keičiasi ir patariama, jei nėra kitos išeities, užpuolikams bandyti fiziškai pasipriešinti, net juos nužudyti. Pete Blair, kriminalinės teisės profesorius Texas State University, teigia, kad daugeliu atveju potencialios aukos neturi kito pasirinkimo apsisaugoti. Vienoje studijoje, apimančioje 2000–2012 metus, buvo peržiūrėti 84 šaudynių atvejai. 25 atvejais užpuolikai savo veiksmus

Seniau neleisdavo špygos rodyti

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

sustabdė prieš atvykstant policijai. 21 atveju užpuolikas nusižudė. Keturi užpuolikai pabėgo. 16 atvejų užpultieji nutraukė užpuolimą prieš policijai atvykstant. Šioje grupėje trimis atvejais užpuolikas buvo mirtinai nukautas.

Toks pasikeitimas sietinas su „United” oro linijos 93 skrydžiu 2001 m. rugsėjo 11 d., kai keleiviai pasipriešino teroristams, taip išvengdami didelių nuostolių, kurie būtų įvykę, jei lėktuvas būtų pasiekęs Kapitolijų Washington, DC. Kaip žinome, pasipriešinę lėktuvo keleiviai, kartu su kitais keleiviais ir teroristais, žuvo Pennsylvania valstijoje.

Policija nesiūlo apginkluoti visus mokytojus, mokyklos darbuotojus ir mokinius. Ji taip pat pabrėžia, kad fizinis pasipriešinimas turėtų būti paskutinė išeitis. Patrick Berarducci, policijos vado Medina, Ohio, teigimu, per ilgai visuomenė buvo mokoma, kaip tapti aukomis. Tačiau, jo manymu, kartais vienintelė išeitis yra žūti arba pasipriešinti.

Pereikime prie švelnesnės temos – žmonių santykių. Jau kuris laikas Amerikoje rūpinamasi skatinti skirtingų grupių taikų sugyvenimą bei pagarbą kitiems. Tai gerai, bet ir čia galima persistengti. Vasario mėn. pradžioje Michigan valstijos pilietinių teisių skyrius iškėlė teisinį skundą, nukreiptą į JAV Mokslo departamente esančią Pilietinių teisių komisiją, prašydamas, kad Michigan valstijoje būtų uždrausta bet kokia Amerikos indėnų simbolika pradinėse mokyklose ir gimnazijose. Prašyme teigiama, kad užuomina į indėnus paneigia vienodas teises Amerikos indėnų mokiniams. Šios tradicijos šalininkai teigia, kad simbolika, ypač sporto srityje, padeda Amerikos indėnams prisiminti savo istoriją, tradicijas ir išlaiko kultūrinį paveldą. Tačiau bylą kelianti pusė tvirtina, kad yra įrodymų, jog sportiniai simboliai stip-

rina nepalankų Amerikos indėnų įvaizdį ir neigiamai veikia jų savigarbą, mokymąsi bei akademinius pasiekimus. Skunde įvardinti 35 Michigan švietimo rajonai, nusikalstą pilietinių teisių lygybei.

Neteko matyti tų „mokslinių studijų”, kuriomis ši byla remiama. Žiniasklaidoje minimas Cheboygen rajono mokyklų viršininkas. Ten nuo 1890 m. vartojamas žodis „chiefs” („indėnų vadai”). Jis teigia,

kad tame rajone gyvena daug Amerikos indėnų ir kad žodis „chiefs” jiems reiškia pasididžiavimą savo bendruomene. Truks laiko, kol ši byla nusikas iki teismo. Kas įvyktų, jeigu Lietuvoje „Žalgirio” komandai būtų uždrausta šiuo vardu vadintis, nes tai gali užgauti kryžiuočių palikuonis?

Internete kažko ieškodamas apie Lietuvą, užtikau Lithonia vietovę. Susidomėjau, nes skamba panašiai kaip Lithuania. Pasirodo, kad tai yra miestelis netoli Atlanta, Georgia, turintis 2,187 (2000 m.) gyventojų. Vidutiniška parduodamų namų kaina jame yra 77,385 dol. Tai viena iš dvylikos žemiausias namų kainas turinčių apylinkių visame krašte. Šeimos pajamų vidurkis – 67,839 dol. Baltieji sudaro mažiau nei 12 proc. gyventojų. 88 proc. yra juodosios rasės. Pats žodis „Lithonia” reiškia granito kilmės akmenų miestą. Pasirodo, kad graikų kalboje „lit-hos” reiškia akmenį.

Vidutiniškai 24 proc. aukso medalį London vykusioje olimpiadoje laimėjusiųjų giedojo savo krašto himną. Tai gana skurdus skaičius. Įdomūs duomenys buvo surinkti „Euro 2012” futbolo turnyre. Kažkas sėdėjo ir tikrino, kiek kokio krašto komandos narių giedojo savo šalies himną. Štai rezultatai: Rusijos federacija – 64 proc., po to sekė – Vokietija (68 proc.), Ukraina (73 proc.), Airija (73 proc.), Nyderlandai (73 proc.), Švedija (77 proc.), Prancūzija (77 proc.), Kroatija (88 proc.), Portugalija (86 proc.), Čekijos Respublika (91 proc.) ir Danija (91 proc.). Likusių keturių kraštų – Lenkijos, Graikijos, Anglijos ir Italijos – visi žaidėjai giedojo savo krašto himną. Lietuva turbūt tuose žaidimuose nedalyvavo, nes ji nebuvo paminėta.

TELKINIAI

Lietuvių jaunimas Pietų Amerikoje

2013 m. liepos 17–21 dienomis Sao Paulo, Brazilijoje, vyks jau XVI Pietų Amerikos Lietuvių jaunimo suvažiavimas. Apie artėjantį renginį ir lietuvišką jaunimą Pietų Amerikoje su Argentinoje gyvenančiu Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) valdybos nariu **Juano Ignacio Fourment Kalveliu** susirašinėjo **Rosita Garškaitė**.

– Liepos antroje pusėje – Pietų Amerikos Lietuvių jaunimo suvažiavimas (PALJS). Kiek žmonių tikėtis suvažiuosiant į Sao Paulo? Be pažintinės programos dalies – išvykų, susipažinimo, kultūrinių renginių – ar planuojamos diskusijos, konferencijos? Kokia susitikimo tema?

– Iš Berisso dalyvaus apie 40 žmonių, o dauguma dalyvių – vietiniai iš Brazilijos. Dar atvažiuos iš Urugvajaus, Argentinos, Kolumbijos ir Venesuelos. Taip pat dalyvaus PALJS steigėjas, Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuviams katalikams prel. Edmundas Putrimas.

Suvažiavime yra studijų dienos dalis, kur bus diskutuojama apie kiekvieno krašto lietuvių jaunimo sąjungos veiklą (pristatomos veiklos santraukos), pranešta apie mokslą Lietuvoje, Lietuvių namuose, Vilniaus ir Vytauto Didžiojo universitetuose, taip pat apie Vasario 16-osios gimnaziją Vokietijoje. Taip pat kalbėsime apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir PLJS veiklą, kaip išlaikyti lietuvišką tapatybę, lietuvių Pietų Amerikoje.

– Tai jau šešioliktas suvažiavimas. Kokios yra šios tradicijos ištakos?

– Taip, suvažiavimas Pietų Amerikoje gyvuoja jau 16 metų. Labai svarbu, kad lietuvių jaunimas iš šio žemyno galėtų būti kartu, susijungtų lietuviška dvasia, kad susipažintų su Lietuva ir PLJS struktūra, Lietuvos papročiais, tradicijomis.

Suvažiavimas vyksta kiekvienais metais sausio mėnesį Argentinoje, Urugvajuje arba Brazilijoje. Tačiau šiais metais suvažiavimas rengiamas Pasaulio jaunimo dieną (PJD) išvakarėse, į kurias atvyks ir jaunimas iš Lietuvos. PJD oficialiai prasidės 2013 m. liepos 22–28 d. Rio de Janeiro mieste, dalyvaus popiežius ir jaunimas iš viso pasaulio.

– PJD – svarbus įvykis Pietų Amerikos katalikiškam jaunimui?

– Manau, kad yra labai svarbu dalyvauti tokiaame dideliame renginyje. Bus nuostabu susipažinti su katalikišku jaunimu, atvykusi iš Lietuvos. Dėl to, kaip minėjau, ir pakeitėme suvažiavimo datą.

– Šių metų suvažiavimą organizuoja Brazilijos lietuvių jaunimo sąjunga. Kuriose dar Pietų Amerikos šalyse buriasi lietuvių jaunimas? Kurios sąjungos gausiausios, aktyviausios?

– Lietuvių jaunimas oficialiai buriasi Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje. Dar yra lietuvių kilmės žmonių ir lietuvių bendruomenės Kolumbijoje bei Venesueloje, bet jose nėra įkurtų jaunimo sąjungų.

– Jūs pats gyvenate Argentinoje. Papasakokite plačiau apie lietuvių jaunimą šioje šalyje?

– Argentinos lietuvių jaunimo sąjunga (ALJS, ispan. Union de Jovenes Lituanos de la Argentina) – Argentinos lietuvių visuomeninė organizacija, veikianti Argentinoje nuo 1976 m. Ji įkurta Buenos Airėse PLB iniciatyva, Rasos Šoliūnaitės Poskočmienės ir N. Burbaitės pastangomis. Tai PLJS padalinys, dalyvauja jos kongresuose, yra Argentinos Lietuvių Bendruomenės narė. Su ALJS organizuojame kultūrinius renginius, konferencijas, kiekvienais metais turime jaunimo stovyklą Berisso mieste, kur suvažiuoja apie 80 jaunuolių iš visos

„Ecos de Lituania“ darbuotojai.

Nuotraukos iš Juano Ignacio Fourment Kalvelio asmeninio archyvo.

Praėjusio PALJS suvažiavimo dalyvė.

Argentinos ir kartais iš Urugvajaus.

Jaunimas moka lietuviškai, kadangi lanko Vasario 16-osios gimnaziją Vokietijoje. Jau apie 30 metų jaunuoliai gauna paramą iš Amerikos Lietuvių Fondo, kad galėtų išvažiuoti į Europą studijoms, lietuvių kalbos mokymuisi, taip pat lanko Lietuvių namus Vilniuje ir Lietuvos universitetus. Tikslas yra toks, kad jaunimas, sugrįžęs iš Europos, toliau dalyvautų lietuvių veikloje, skatintų ir kitus jaunos žmones dalyvauti lietuvių gyvenime.

Jaunimas Argentinoje mokosi lietuvių kalbos, aktyviai dalyvauja tautinių šokių grupėse, ansambliuose. Šie dalykai priklauso nuo Lietuvių draugijos, o mūsų pagrindinis įvykis – Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas. Žinoma, jaunimas, dalyvaujantis draugijų veiklose, aktyviai prisideda ir prie ALJS renginio. Seniausia lietuvių draugija Pietų Amerikoje, kuriai ir aš atstovauju, yra „Nemunas“ iš Berisso miesto. Taip pat veikia jaunimo šokių grupės „Dobilas“ (Lietuvių susivie-

nijimas Argentinoje, Lanús Oeste), „Inkaras“ (Argentinos lietuvių centras, Buenos Aires) ir „Mindaugas“ (Lietuvių draugija „Mindaugas“).

– Vedate vienintelę lietuvišką radijo laidą Pietų Amerikoje „Ecos de Lituania“ („Lietuvos aidai“). Koks yra laidos tikslas bei turinys?

– Šiais metais laidas pradėsime transliuoti nuo balandžio mėnesio ir švėsime 10 metų sukaktį eteryje. Argentinos LB radijo programa „Ecos de Lituania“ yra perduodama gyvai internetu iš Berisso miesto kiekvieną sekmadienį nuo 7 val. v. iki 9 val. v. vietos laiku (arba pirmadieniais nuo 1 iki 3 val. nakties Lietuvos laiku). Transliacijos vyksta visus metus nuo balandžio iki gruodžio mėnesio. Programa siekiama pasiekti klausytojus visoje Pietų Amerikoje.

Kassavaitiniais „susitikimais su klausytojais“ siekiama išsaugoti ir išlaikyti lietuvišką tapatybę, skleisti žinias apie lietuvių ir Lietuvą Argentinoje bei visoje Pietų Amerikoje, puoselėti gimtąją kalbą, išlaikyti papročius bei tradicijas, perduoti tautosaką, žinias apie Lietuvos istoriją, geografiją ir kt. Be to, siekiama, kad Argentinos gyventojai kuo daugiau sužinotų apie Lietuvą, jos istoriją, dabartį, gyvenimą, Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą. „Ecos de Lituania“ vienu svarbiausių tikslų laiko jaunimo ugdymą lietuviška dvasia, siekia pritraukti kuo daugiau jaunimo į lietuvišką veiklą Pietų Amerikoje.

Kiekvieną sekmadienį skelbiamos lietuviškos naujienos ir žinios, pasakojama apie Lietuvos istoriją, pateikiami lietuviškų patiekalų receptai. Be to, radijo laidoje skamba lietuviškos dainos, skelbiama informacija apie Argentinos ir Pietų Amerikos LB veiklą, žinios Lietuvos pilietybės klausimais. Taip pat pristatomi reportažai apie sportą.

Pagrindinė programos kalba – ispanų, nes siekiama, kad Pietų Amerikos gyventojai suprastų, apie ką yra kalbama ir pasakojama laidose. Be to, dauguma Pietų Amerikos lietuvių bendruomenių narių (ir jų palikuonių) jau nebemoka lietuviškai. Pasirinkta strategija pirmiausia siekiama pritraukti žmones, kuriems laida apie Lietuvą ir lietuvių patiktą. Kitas žingsnis – sudominti lietuvių kalba, pasiekti, kad (kada nors) būtų kalbama ir lietuviškai. Tam tikrose laidos dalyse laidų vedėjai kalba tik lietuviškai, mat norime, kad radijo klausytojai išgirstų, kaip skamba jų senelių, protėvių kalba. Po to pateikiamas vertimas į ispanų kalbą.

Cleveland, OH

Lietuvai atkelti vartai į JAV biotechnologijų rinką

DR. VIKTORAS STANKUS

Akron miesto, Ohio, savivaldybė ir „Akron Global Business Accelerator“ (AGBA), vystantys Akron Cleveland BioMedical Corridor, priėmė 20 asmenų Lietuvos delegaciją, atvykusią į vasario 17–22 dienomis Akron vykusią Biotechnologijų verslo konferenciją. Nuo išsikūrimo 1983 m. AGBA pasaulyje žinomas kaip smulkaus verslo inkubatorius. Šią programą sėkmingai kartu įgyvendina Akron miestas, Akron Development Corporation ir Ohio valstija.

Vasario 20 d. miesto rotušėje Akron meras Don Plusquellic, AGBA vadovas dr. Anthony Magrida ir Kauno technologijos universiteto (KTU) rektorius Petras Baršauskas pasirašė tarpusavio supratimo ir bendradarbiavimo sutartį („Memorandum of Understanding and Cooperation“), išipareigodami kartu diegti biomedicininis išradimus ir taip kurti darbo vietas Akron bei Lietuvoje.

Pasirašant sutartį dalyvavo KTU atstovai: prorektorė mokslo reikalams Asta Pundzienė, Inovacijų ir verslo centro direktorius dr. Almantas Danilevičius, Biomedicinos inžinerijos instituto vadovas dr. Vaidotas Morozas, Elektros ir valdymo inžinerijos fakulteto lektorius dr. Vidas Raudonis, Transporto inžinerijos katedros vedėjas dr. Artūras Keršys, Medžiagų mokslo instituto direktorius dr. prof. Sigitas Tamulevičius, Mechanikos ir mechatronikos fakulteto dekanas dr. Andrius Vilkauskas, Mikrosistemų ir nanotechnologijų mokslinio centro direktorius prof. Valentinas Snitka, Ultragarso instituto prof. dr. Liudas Mažeika. Taip pat „Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros“ (MITA) direktorius Arūnas Karlonas, UAB „Integrated Optics“ vadovas Evaldas Pabrėža bei jo pavaduotojas Jonas Jonuška, Northern Technology Park direktorius Gediminas Pauliukevičius bei Lietuvos sveikatos mokslų universiteto prorektorė tyrinėjimams Vaiva Lesauskaitė.

Memorandumo pasirašymo iškilnėse, kurios prasidėjo Amerikos ir Lietuvos himnais, taip pat dalyvavo Vši „Versli Lietuva“ Lietuvos prekybos biuro Amerikoje („Lithuanian Trade Office“) kodirektoriai: Lietuvos Respublikos generalinė garbės konsulė Ohio Ingrida Bublienė ir tarptautinio verslo specialistas Linas Klimavičius. Akron merui jie įteikė lietuvišką tautinę juostą, abiem sutartį pasirašiusioms pusėms palinkėjo sėkmės.

Akron ir Lietuvos ryšiai užsimezgė 2012 m. balandį, kai Akron pakvietė apsilankyti Chicago International Trade Commissioners Association (CITCA). Tarp atvykusių buvo ir Lietuvos prekybos biuro vadovai I. Bublienė ir L. Klimavičius. Akron miestas Bublienei ir Klimavičiui padarė išpūdį ir jie pasiūlė Akron nutiesti technologijos tiltą į Lietuvą, pažangią biomedicinos ir biotechnologijų srityje. Tokius ryšius Akron jau puoselėjo su Suomija, Slovėnija, Vokietija bei Izraeliu.

2012 m. rugsėjį Akron vicemeras Bob Bowman apsilankė „Life Sciences Baltics“ konferencijoje Vilniuje ir pakvietė KTU, MITA ir Lietuvos biomedicinos įmonių atstovus atvykti į Akron oficialiai susitarti dėl bendra-

Džiaugėsi Lietuvos biotechnologijos delegacija po sutarties pasirašymo tarp Akron, Ohio, Akron Global Business Accelerator ir Kauno technologijos universiteto. Priekyje: Akron Global Business Accelerator vadovas dr. Anthony Magrida; Lietuvos prekybos biuro Amerikoje direktoriai Linas Klimavičius ir Ingrida Bublienė; KTU Ultragarso instituto prof. dr. Liudas Mažeika; Lietuvos sveikatos mokslų universiteto prorektorė tyrinėjimams Vaiva Lesauskaitė; Akron meras Don Plusquellic; KTU prorektorė tyrinėjimams Asta Pundzienė ir KTU rektorius prof. Petras Baršauskas.

darbiavimo.

Akron buvo kruopščiai pasiruošęs priimti Lietuvos specialistų delegaciją. AGBA vadovas dr. Magrida, Akron BioMedical Corridor gamtos mokslų skyriaus direktorius Robert E. Anthony, AGBA verslo vystymo skyriaus direktorius Terry Martel ir kiti pristatė būdus, kaip Lietuvos biomedicinos ir biotechnologijų įmonės gali telkti lėšas, įteisinti patentus, išregistruoti Amerikoje (tai suteiktų galimybę kreiptis į valstijos savivaldybę dėl finansinės paramos), atrasti rinką savo išradimams. Ryšius galima būtų plėtoti, apimant Cleveland ir visą Ohio, teigė dr. Magrida, ir taip Akron–Cleveland biomedicinos koridorių padaryti pirmaujančiu Amerikoje (dabar jis yra trečioje vietoje), tuo pačiu padedant Lietuvai.

Dr. Magrida supažindino svečius su didžiuole Cleveland Clinic, kuri turi savo ligonines Toronto (Canada), Brazilijoje, Arabų Emyratuose, su Cleveland Case Western Reserve University (CWRU) bei jo Medicinos mokykla, su kuriais Akron bendradarbiauja. Cleveland Clinic CWRU įsteigė pirmąją Amerikoje medicinos mokyklą, kurioje ruošiami gydytojai-tyrėjai. O universiteto ligoninės sukaupė 250 mln. dol. ir įkūrė Harrington Discovery Institute, kuriame dirba mokslininkai iš Harvard universiteto, New York, California valstijų, išrasedami naujus vaistus.

Išdalintame dalyviams pranešime „Cleveland: Biomedical Innovation Destination“ rašoma, kad Cleveland Clinic pagal medicininius išradimus užima 4-tą vietą pasaulyje – po „Novartis“, „Johnson & Johnson“ ir „Ely Lilly“ („US News and World Report, Global Corporate Venturing 2012“ duomenys). Cleveland ir Akron, kartu paėmus, 2012 m. gavo 226 mln. dol. medicinos technologijų investicijoms; Chicago – 162 mln., Indianapolis – 65 mln. Skačiuojant nuo 2003 m. Cleveland–Akron investicijos

siekia 1,5 bln. dol. Taip pat, Cleveland Clinic pasiūlymu, 2013 m. liepą atidaromas pirmasis Amerikoje Global Center For Health Innovations, arti pusės milijardo dolerių kainavęs projektas, apimantis ir naują Cleveland konferencijų centrą.

„Integrated Optics“ vadovus pasitarimui apie lazerių technologijas AGBA pareigūnai suvedė su specialistais iš Cleveland State University Wright Center bei NASA – dr. Jim Keszenheimer ir dr. Jeff Mackey. Bendradarbiauti Northeast Ohio gana lengva: nuo Akron iki Cleveland centro – 39 mylios, 43 minutės automobiliu važiuojant greitkelio.

Puiku, kad Akron miesto meras Plusquellic, AGBA vedėjas dr. Magrida, Akron BioMedical Corridor gamtos mokslų direktorius Anthony surengė tokį vertingą susitikimą, kuriame dalyvavo gausi delegacija iš Lietuvos, vadovaujama KTU rektoriaus P. Baršausko.

riaus P. Baršausko.

Konferenciją išsamiai aprašė laikraštis „Akron Beacon Journal“ (2013 m. vasario 21 d.) ir didžiausias Ohio dienraštis „Cleveland Plain Dealer“ (taip pat vasario 21 d. laidoje). Ji plačiai aptarta internete, apie ją pranešė Cleveland lietuvių radijas.

LR gen. garbės konsulės Ohio Ingridos Bublienės žodžiais, „tai didelis įvykis Lietuvai, Akron, šiaurės rytų Ohio, Cleveland-Akron rajonui ir jo 22,000 lietuvių kilmės gyventojų, Cleveland Lietuvių Bendruomenės apylinkei bei lietuvių organizacijoms – Lietuvių klubui, Šv. Kazimiero parapijai, lituanistinėms mokykloms, ansambliams, lietuvių radijo programai. Sveikinu Akron, sveikinu Lietuvą!“

Dr. Viktoras Stankus – JAV Lietuvių Bendruomenės Ohio apygardos vicepirmininkas.

Iš k.: I. Bublienė, D. Plusquellic ir prof. P. Baršauskas.

Albume – partizaninio karo Sūduvos krašte istorija

ALGIS VAŠKEVIČIUS

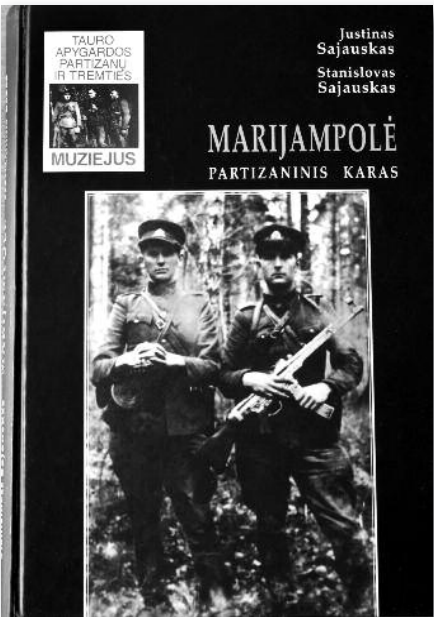
Tik ką dienos šviesą išvydęs brolių Justino ir Stanislovo Sajauskų albumas „Marijampolė. Partizaninis karas“ – unikalus dokumentas apie laisvės kovas Sūduvos krašte 1944– 1955 metais, kuriame sutilpo daugiau nei tūkstantis partizanų, jų rėmėjų, ryšininkų nuotraukų bei dokumentų. Kartu albume aptariamai reikšmingesni mūšiai, pateikiamos iškilesnių kovotojų biografijos. Leidinio autoriai teigia, kad nuotraukas albumui pateikė per 120 talčininkų.

Justinas Sajauskas – Marijampolėje veikiančio Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejaus direktorius. Šiemet lapkričio mėnesį sukaks 20 metų nuo šio vieno išpūdingiausių tokios tematikos muziejų Lietuvoje įkūrimo. J. Sajauskas jo direktoriumi dirba nuo 2000 metų. Jis yra ir kultūros leidinių redaktorius, išleidęs keletą knygų, tarp jų – miniatiūrų romaną „Suvalkijos geografija“, kuris 2000 metais Jungtinėse Amerikos Valstijose laimėjo „Lietuvių balso“ laikraščio literatūros konkursą.

Stanislovas Sajauskas – žinomas Lietuvos kolekcionierius, inžinierius, profesorius, 69 išradimų autorius, parašęs keturias monografijas. Dirbo Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus Numizmatikos skyriuje, tyrinėjo lietuviškas monetas, Lietuvos valstybinę heraldiką, turi sukaupęs daug įvairių istorinių dokumentų, monetų, nuotraukų, yra išleidęs solidų albumą „Marijampolė. Iš praeities į dabartį“.

Iš šimtų nuotraukų, spausdinamų naujajame albume, žvelgia jauni, vos gyvenimo kelią pradėję partizanai, kurių dauguma žuvo labai jauni, nes kovota prieš daug galingesnę priešą. Kovota, nes tikėta laisvės idėja ir labai mylėtas savo gimtasis kraštas. Apie tai liudija ir albume spausdinami dokumentai bei aprašymai.

Kai kurios albume spausdinamos nuotraukos pvz., Julijos Žiemytės išsaugotas Vytauto rinktinės kovotojų fotografijos arba dar gausesnis Sasnavos apylinkių partizanų būrio vado Antano Karpausko-Kurto fotografijų archyvas, yra unikaliai, dar niekur niekada neskelbtos. Pateikiamos ne tik atskirų žmonių, partizanų artimųjų išsaugotos nuotraukos, bet ir fotografijos iš Marijampolės Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejaus, Prienų krašto muziejaus, Vilkiškio kraštotyros muziejaus fondų,

taip pat ir Gelgaudiškio apylinkių partizanų, Skausmo kalnelyje atgulusių partizanų fotografijos.

Albumo sudarytojai mano, kad partizanai, nepaisydami rizikos ir pavojaus sau ir savo šeimoms vis dėlto įsiamžino nuotraukose, galbūt nujausdami, kad tai bus svarbus palikimas ateities kartoms, jų kovos už laisvę įrodymas.

Nuotraukas lydi trumpi komentarai, kiek plačiau aprašomi patys garsiausi susirėmimai su priešu – Kalniškės, Liepynų mūšiai, Raišupio kautynės, taip pat garsusis „Blynų balius“, kai per 1947 metų Užgavėnės – vasario 18 dieną, Vampyro vadovaujamos rinktinės partizanai turėjo tikslą sunaikinti Marijampolės mieste veikusius arčiausius sovietinio administracijos aparato bei vietos milicijos ir MGB veikėjus. Kovotojai pakvietė sovietinius valdininkus į tariamas rinktinės kovotojo Kazimiero Pyplio-Mažyčio ir partizanų ryšininkės apskrities Socialinio aprūpinimo skyriaus buhalterės Anelės Senkutės-Pušelės sužadėtuves. Iš pradžių likviduoti Marijampolės valdžios ir saugumo viršūnėlę buvo planuojama tyliai, įpylus jiems į degtinę nuodų, bet šis planas žlugo – nei Marijampolėje, nei Kaune stipriai ir greitai veikiančių nuodų gauti nepavyko. Tada buvo surengtas netikras sužadėtuvių balius, kurio metu partizanas Mažytis iš dviejų pistoletų paleistais šūviais nukovė keturis priešus.

„Komentavom saikingai: vardas, slapyvardis, vienas kitas reikšmingesnis partizano gyvenimo epizodas. Stengėmės paminėti ir dalinį, kuriam kovotojas priklausė. Bet ir vėl: partizaniškas gyvenimas – neramus. Šian-

dien tu kovoji vienoje rinktinėje, rytoj – jau kitoje. Džiaugėmės, išsiaiškinę ir paviešinę bent vieną“, – teigia naujojo albumo autoriai. Po trumpo partizaninių kovų Sūduvos krašte aprašymo ir Tauro apygardos partizanų kūrėjų bei vadų pristatymo pateiktos nuotraukos suskirstytos pagal apygardos partizanų rinktines – jos vadinosi Geležinio Vilko, Vytauto ir Žalgirio (Stirnos), kurios buvo pagrindinės, o kitos – Gedimino, Šarūno, Kęstučio, Birutės, Patrimpo vardais pavadintos gyvavo tik epizodiškai. Čia atsirado vietos ir pačių garsiausių kovotojų – jau minėto Mažyčio, Popierų šeimos, kurioje Magdalena Popierienė išaugino ir į partizanus išleido šeši sūnus, taip pat kitiems asmenims ir jų indėliui į partizaninį kovą aprašyti.

Keli puslapiai skirti ir priešų, su kuriais kovota aprašymui, įdėta pačių aršiausių priešininkų nuotraukos, paaiškinta žodžio „stribas“ kilmė. Albumas baigiamas dabartinio Tauro apygardos partizanų ir tremties mu-

ziejaus nuotraukomis ir aprašymu, pateikta įdomiausių rodomų – buvusio Marijampolės kalėjimo durų, partizanų rankdarbių fotografijų. „Tarp daugelio sukrėtimų, ištikusių Lietuvą XX amžiuje, bene skaudžiausias ir kruviniausias buvo pokario partizaninis karas. Tikriausiai jis buvo neišvengiamas – neišdrisę pasipriešinti grobikams 1940-aisiais, Lietuvos valdantieji užtraukė šaliai gėdą, kurią nuplauti buvo galima tikta krauju. Tai buvo padaryta pokaryje, negailint nei savo, nei priešų kraujo“, – rašo knygos sudarytojai pratarmėje.

Albumas išleistas 400 egzempliorių tiražu, finansinę paramą jam skyrė Marijampolėje veikiantis „Algos“ susivienijimas, paaukojęs kelias dešimtis tūkstančių litų. Beveik šimtas leidinio egzempliorių atiteko Marijampolės švietimo skyriui, kuris jį padalino švietimo įstaigoms, dar kelios dešimtys buvo padovanota bibliotekoms.

Lietuviškas filmas – Hollywood kino festivalyje

Kadras iš kino filmo „Kalionė“.

Praėjusių metų rudenį Vilniuje vykusiam 48 valandų kino projekte geriausiu filmu pripažinta Ramunės Rakauskaitės režisuota istorija „Kalionė“, kartu su kitais geriausiais projekte dalyvavusiais filmais net iš 125 miestų, varžėsi dėl pagrindinio laimėjimo Hollywood vykstančiame festivalyje „Filmopalooza“. Festivalio filmai buvo rodomi Hollywood „Chinese Theatres“.

48 valandų kino projekte kartu su komanda „Mabre“ kurtas Ramunės Rakauskaitės filmas „Kalionė“ Vilniuje vykusiam projekte 2012-aisiais buvo apdovanotas už geriausią režisūrą ir vaidybą. Istorija pasakoja apie į Lenkiją apsipirkti išsiruošusiai porelei (aktorai Rimantė Valiukaitė ir Ramūnas Cicėnas) įvykusį nemalonų nutikimą – kalionės metu, visiškai netikėtai ir ne laiku, miršta kartu keliauti įsiprašiusi vieno pagrindinių veikėjų senelė, o filmo veikėjams tenka sumaniai ir greitai spręsti nemenką uždavinį, ką daryti.

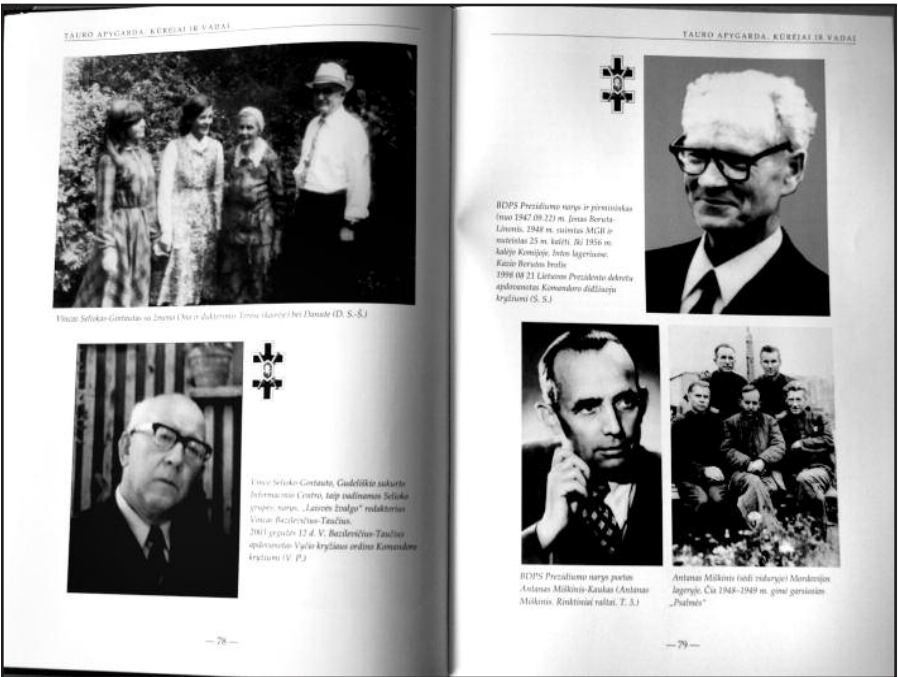
Filmo kūrybinę komandą sudarė 23 nariai, scenarijų rašė net 8 autoriai, o iš 48 valandų, skirtų nuo pamatų sukurti visam filmui, pagrindiniai aktoriai filmavimo aikštelėje praleido beveik pusę tiek – 20! Daugybės energijos ir pastangų pareikalavęs dalyvavimas projekte nenuėjo per niek – be azarto ir adrenalino, patirto kuriant šį filmą, filmo kūrybinės grupės darbas buvo pristatytas tarptautinei auditorijai Los Angeles kovo 10 d. Jis varžėsi dėl geriausio filmo apdovanojimo.

Filmo autorė Ramunė Rakauskaitė šiuo metu Arūno Matelio kūrybinėje grupėje „Nominum“ kuria filmą apie Radvilas ir yra šio filmo režisierė-statytoja.

Jau dvylika metų rengiamas, amerikiečių organizuojamas „48 valandų kino projektas“ vyksta daugiau nei šimtame įvairių šalių miestų, įtraukia dalyvauti tūkstančius filmų autorių bei skatina kino kūrėjus žaisti ir išbandyti save ekstremaliomis laiko aplinkybėmis – sukurti filmą per dvi dienas.

Šių metų festivalyje geriausiu pripažintas filmas „Jacques Serres“, sukurta menininkų iš Paryžiaus. Geriausia moters vaidmens atlikėja – čekė Katerina Pindejova, suvaidinusi filme „Main Course“. Geriausias vyriško vaidmens atlikėjas – Doug Powell iš Baltimore („Welcome to the Neighborhood“). Šį kartą Ramunės filmas nepelnė jokių apdovanojimų, tačiau stebint jos darbą, norisi tikėti, kad ateis metas, kai buvusios čekagietės vardą pamatysime tarp laimėtojų.

„Draugo“ info

Naujajame albume – partizaninio karo Sūduvos krašte istorija.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Prezidentė dalyvavo Popiežiaus Pranciškaus inauguracijoje

LR prezidentė Lietuvių koplyčioje.

D. Barysaitės nuotr.

Vilnius (ELTA –BNS) – Kovo 19 d. Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Vatikane kartu su kitų šalių vadovais ir tikinčiaisiais iš viso pasaulio dalyvavo naujo Romos Popiežiaus Pranciškaus inauguracijos iškilmėse. Prezidentė visų Lietuvos žmonių vardu pasveikino Šventąjį Tėvą ir padovanojo jam originalią lietuvišką verbą, kurią specialiai šiai progai surišo Vilniaus krašto verbų pynėjos. Kaziuko mugėje išgytomis verbomis buvo papuošta ir Lietuvių koplyčia Šv. Petro Bazilikoje, kurioje prezidentė apsilankė Popiežiaus inauguracijos išvakarėse. Lietuvių koplyčia, 1970 m. įkurta lietuvių išeivijos

pastangomis, yra viena iš 10 koplyčių Šv. Petro bazilikoje. Rytinėje koplyčios sienoje vaizduojami karaliaus Mindaugas, kunigaikščiai Vytautas Didysis ir Jogaila bei jų statytos pirmosios Lietuvos bažnyčios, vakarinėje – skaudi tremčių istorija, kurią liudija Kražių žudynės, Šv. Kazimieras, palaimintasis Juozapas Kuncevičius ir Sibiro tremtinių knygelės. Apsilankymo metu D. Grybauskaitė taip pat apžiūrėjo Lietuvai perduotas patalpas „Blumenstihl“ rūmuose Romos centre, kurias Italijos vyriausybė skyrė Lietuvai kaip atlygį už tarpukario Lietuvos ambasadą „Villa Lituania“.

Seimas paskelbė Kalbos premijos konkursą

Vilnius (ELTA) – Seimas paskelbė 2013 m. Kalbos premijos konkursą. Premija įamžina žodžio laisvės gynėjos, labdaros organizatorės Felicijos Bortkevičienės (1873–1945) atminimą. Kalbos premija skiriama už reikšmingą lituanistinę veiklą Lietuvos ir užsienio šalių piliečiams, organizacijoms, institucijoms. Kandidatų gauti premiją vertinimo kriterijai yra pastangos skatinti taisyklingos ir gražios lietuvių kalbos vartojimą viešajame gyvenime bei akademinėje srityje, žiniasklaidoje ir įvairioje literatūroje, renginiuose, socialinėse veik-

lose; rūpinimasis lietuvių kalbos pritaikymu informacinėse technologijose; lietuvių kultūros plėtrai ir visuomenės pažangai svarbių lituanistikos projektų, sumanymų įgyvendinimas, kitokia lituanistinė veikla. Premija gali būti skiriama, jei pretendentas atitinka ne mažiau kaip du iš nurodytų kriterijų, tačiau dalies lituanistinės veiklos atlikimas neatlygintinai yra privalomas kriterijus. Premijos laureatas bus skelbiamas gegužės 7-ąją – Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena.

Lietuvos vadovams – parašai dėl kalbos gynimo

Vilnius (ELTA) – Prezidentei Daliai Grybauskaitei, ministrui pirmininkui Algirdui Butkevičiui ir Seimo pirmininkui Vydui Gedvilui įteikti piliečių parašai dėl „Reikalavimo ginti Lietuvos Respublikos valstybinę kalbą ir teritorinį vientisumą.“ Kaip jau buvo skelbta, dokumente reikalaujama neiškraipyti autentiškų etninių lietuvių žemių vietovardžių ir juos toliau rašyti tik valstybine kalba; nei-

teisinti polonizuotų ar suslavintų vietovardžių viešosios rašybos. Dokumente taip pat reikalaujama nekeisti lietuvių kalbos abėcėlės ir Lietuvos Respublikos piliečių vardus, bei pavardes dokumentuose toliau rašyti valstybine kalba, o pageidaujantiems rašyti ir užsienietiškas formas – nurodyti jas antrame paso puslapyje. Iki šiol jau surinkta 16,450 Lietuvos Respublikos piliečių parašų.

Pagal gyvenimo trukmę Lietuva – tarp paskutinių ES

Briuselis (BNS) – Lietuvos gyventojų gyvenimo trukmė yra viena trumpiausių Europos Sąjungoje, bet ilgesnė nei kaimyninėse Rusijoje ir Baltarusijoje, rodo Pasaulio sveikatos organizacijos paskelbta 2012 m. Europos sveikatos ataskaita. Pagal 2006–2010 m. duomenis, Europos regiono žmonių vidutinė gyvenimo trukmė

buvo tarp 76 ir 77 metų. Tuo metu Lietuvoje ji vidurkio nesiekė – svyravo maždaug tarp 73 ir 74 metų. Panaši trukmė užfiksuota ir kaimyninėje Latvijoje. Abi Baltijos šalys pagal šį rodiklį atsidūrė žemiausiai iš tirtų Europos Sąjungos šalių. Lietuva taip pat pasižymi dideliu atotrūkiu tarp vyrų ir moterų gyvenimo trukmės.

JAV atsisakė Europos gynybos dalies

Washington, DC (BNS) – JAV prezidento Barack Obama administracija pranešė, kad atsisako esmingos savo Europos priešraketinio gynybos plano dalies – raketų gaudyklių, kurioms kategoriškai prieštaravo Rusija. Sprendimas atsisakyti gaudyklių, kurios turėjo būti dislokuotos Lenkijoje ir galbūt Rumunijoje iki kito dešimtmečio pradžios buvo priimtas dėl plėtojimo problemų ir lėšų stokos. Šis Baltųjų rūmų sprendimas atveria naujas ginkluotės kontrolės derybų galimybes. Rusijos pareigūnai neslėpė savo nuogastavimų, kad gaudyklės yra dislokuojamos kaip atsvara jų raketoms ir sakė, kad jeigu Washington neatsižvelgs į Maskvos susirūpinimą, nebus

B. Obama ir N. Medvedev.

ELTA nuotr.

galima tęsti derybų dėl tolesnės branduolinės ginkluotės mažinimo. Gynybos sekretorius Chuck Hagel nurodė, kad planai dėl kitų priešraketinės gynybos Europoje dalių bus toliau įgyvendinami ir kad JAV išpareigojimai Europos priešraketinei gynybai lieka tvirti.

Irako karas JAV kainavo daugiau nei 2 trilijonus

Washington, DC (ELTA) – JAV karas Irake kainavo 1,7 trilijono JAV dol., karo veteranams JAV dar skolingos 490 milijardų dol. išmokų, teigiama tyrimo išvadose. Priskaiciavus palūkanas, per keturis dešimtmečius ši suma gali išaugti iki daugiau nei 6 trilijonų JAV dol. Per karą žuvo mažiausiai 134,000 irakiečių civilių. Be to, karas galėjo netiesiogiai prisidėti prie keturis kartus didesnio civilių skaičiaus žūties. Suskaiciavus žuvusių saugumo pajėgų narius, sukilėlius, žurnalistus ir humanitarinės pa-

galbos darbuotojus, nustatyta, kad karo aukų skaičius yra apie 176,000–189,000. Karas labai pakenkė JAV veteranams ir jų šeimoms. Po karo praėjus dešimtmečiui veteranų prašymai dėl neįgalumo ir gydymo išmokų siekė 33 mlrd. dol. Po dvejų metų ši suma išaugo iki 134,7 mlrd. dol. Artėjant 10-osioms JAV vadovaujamos invazijos į Iraką metinėms, 30 akademikų ir ekspertų paskelbė ataskaitą apie šį karą. Invazija prasidėjo 2003 m. kovo 19 d.

Derybos dėl JT ginklų kontrolės sutarties

New York (ELTA) – Derybininkai iš 150 šalių kovo 18 d. New York susirinko aptarti Jungtinių Tautų (JT) ginklų kontrolės sutarties. Tai būtų pirmoji pasaulinė sutartis, kuri reglamentuotų 70 mlrd. JAV dolerių vertės pasaulinę nebranduolinių ginklų prekybą. Sutarties sudarymo konferencija 2012 m. liepą nutrūko nepasiekus susitarimo, nes JAV ir Rusija no-

rėjo daugiau laiko. Liepos mėnesio konferencijos delegatai sakė, kad Washington norėjo atidėti sprendimą po lapkritį vykusių prezidento rinkimų, bet Barack Obama administracija tai neigia. Naujas derybų etapas tęsis iki kovo 28 d. Už ginklų laikymą kovojanti įtakinga JAV lobistų grupė ragina Washington atmesti šią sutartį.

Venesueloje prasidėjo prezidento rinkimų kampanija

H. Capriles per agitacinę kampaniją

(EPA-ELTA nuotr.)

Karakasas (ELTA) – Venesuelos opozicijos kandidatas į prezidentus Henrique Capriles pradėjo rinkimų kampaniją, skirtą pakeisti buvusį vadovą Hugo Chavez, ir leidosi į turą po šalį. Kovo 16 d. Vakarų Venesuelos Kalvarijo mieste kreipdamasis į susi-

rinkusią minią, jis sakė, kad šio miesto valdžia uždarė oro uostą likus kelioms valandoms iki jo planuotos kelionės, todėl jis buvo priverstas skristi į kitą miestą, o kelionės tikslą pasiekt antžeminiu transportu.

ŠVENTADIENIS

5 Gavėnios sekmadienis

Rašyti ant žemės

BR. RAMŪNAS MIZGIRIS, OFM

Jėzus nuėjo į Alyvų kalną. Auštant jis vėl pasirodė šventykloje. Visi žmonės rinkosi prie jo, o jis atsisdėjęs juos mokė. Tuomet Rašto aiškintojai ir fariziejai atvedė moterį, sugautą svetimaujanant. Pastatė ją viduryje ir kreipėsi į ją: „Mokytojau, ši moteris buvo nutverta svetimaujanant. Mozė mums Įstatyme yra liepęs tokias užmušti akmenimis. O tu ką pasakysi?“ Jie tai sakė, spėsdami jam pinkles, kad turėtų kuo apkaltinti. Bet Jėzus pasilenkęs ėmė pirštu rašyti ant žemės. Jiems nesiliaujant kamantinėti, jis atsitiesė ir tarė: „Kas iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį.“

Ir vėl pasilenkęs rašė ant žemės. Tai išgirdę, jie vienas po kito ėmė trauktis šalin, pradedant nuo vyresniųjų. Pagaliau liko vienas Jėzus ir ten stovinti moteris. Atsitiesęs Jėzus paklausė: „Moterie, kur jie pasidėjo? Niekas tavęs nepasmerkė?“ Ji atsiliepė: „Niekas, Viešpatie.“ Jėzus jai tarė: „Nė aš tavęs nepasmerkisiu. Eik ir daugiau nebenusidėk.“ (Jn 8, 1–11)

Svetimavimą smerkia šeštasis Dievo įsakymas. Jį smerkia ir Jėzus savo kalboje apie skyrybas (Mt 19, 3–9). Žydų įstatymai šiuo požiūriu buvo labai griežti. Mirties bausmės sulaukia abu svetimautojai: „Jei vyras yra pagautas gulint su kito žmona, įjedu abu – vyras ir moteris, su kuria jis sugulė, – turi mirti“ (Įst 22, 22). Nežinia kodėl pas Jėzų atvedė tik moterį, vyras paspruko ar leido jam pasprukti, o gal jau – užmuštas? Viena vertus, Jėzus sakė atėjęs ne panaikinti Įstatymo, bet jį įvykdyti. Tokiu atveju jis turėtų elgtis pagal Mozės Įstatymą ir prisidėti užmušant moterį akmenimis. Kita vertus, jis daug kalbėjo apie atleidimą, dažnai lankydavosi pas nusidėjėliais laikomus žmones, nes, kaip pats sakė, atėjo ne dėl sveikųjų, o dėl ligonių (Mk 2, 17). Be to, jei pritaris moters egzekucijai, jį bus galima skusti romėnų valdžiai, kuri nepripažino mirties bausmės už svetimavimą.

Jėzus tyli. Jis neskuba ir pasilenkęs ima rašyti ant žemės. Gal nori, kad kažkiek aprimtų įsibaiminusi moteris ir neigiamų jausmų užvaldyta minia, o gal taip elgiasi norėdamas laimėti laiko, kad nepriimtų skuboto sprendimo? Tai vienintelė Evangelijos vieta, kurioje Jėzus kažką rašo. Šv. Jeronimo († 420) išivaizdavimu, Jėzus pasilenkęs ant smėlio rašė kaltintojų nuodėmes. Jėzaus užrašas ar nupiešta figūra ant žemės lieka paslaptis. Tačiau Jėzus nepalieka neatsakyto klausimo. Tai nebus nei „taip“, nei „ne“, bet trumpi, esminiai ir be pykčio ištarti žodžiai: „Kas iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį“ (Jn 8, 7). Ir pasilenkęs toliau rašo ant žemės, ten, kur guli akmenys.

Jėzus nukreipia kalbą nuo teologinės diskusijos ir pasiūlo čia pat vykdyti teismo nuosprendį, kurį keblu įvykdyti, mat Jėzus iškelia neįvykdomą sąlygą. Pagal žydų teisę, vykdant mirties nuosprendį pirmuosius akmenis privalėjo mesti liudininkai (Įst 17, 7). Bet čia nuosprendį vykdyti gali ne tas, kuris užtiko moterį svetimaujanant, bet tas, kuris yra be nuodėmės. Bet tegu mūsų nesuklaidina Jėzaus atsakymo reikšmė. Juk tai nereiškia, jog mums – kadangi patys esame nusidėjėliai – yra draudžiama siekti teisingumo ar paskelbti nuosprendį. Tačiau, tai darydami, mes esame kviečiami ištirti savo intenciją, sutaikinti kiek galima labiau teisingumą ir gailestingumą.

Pradedant vyresniaisiais, visi išsiskirsto. Kur ir kaip jie išsivaikšto? Su kylančiu pykčiu dėl nesėkmingai paspėtų pinklių? Akmenis numes į šalį ar pasilaikys kitam kartui? Grįžta prie darbų, mąstydami apie savo silpnumą ir išdavystes? Ar jie pasuko vidinio išlaisvinimo ir intencijos išgryninimo keliu? Lieka tik moteris ir Jėzus, trapus kūrinys ir vienintelis žmogus be nuodėmės. Pasak šv. Augustino († 430): „Relicti sunt duo: misera et misericordia“ (lot. „Liko dviese: vargdienė ir gailestingumas.“). Jėzus nė vieno neteisio (Jn 8, 15), nes atėjo išgelbėti nusidėjėlių žmonijos (Jn 3, 17; 12, 47). Jis yra Dievo avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę (Jn 1, 29; 4, 42; 1 Jn 4, 14).

Beje, tik Jėzus kreipiasi į moterį. Rašto aiškintojai ir fariziejai kalbėjo apie ją, bet jos neužkalbino. Ji nebuvo svarbi: neketinta užmegzti dialogo, bendrystės; ji buvo diskusijų objektas ir intriguojantis projektas, kurį parengė Jėzui. O Jėzus kalba moteriai, ją pastebi, atstato santykio pagarbą, kviečia į laisvę ir atsakomybę. „Nė aš tavęs nepasmerkisiu“ (Jn 8, 11). Tai atleidimo žodžiai. Tačiau jie priverčia susimąstyti. Kas gali atleisti, jeigu ne tas, kuris yra įžeistas. Juk aš negaliu tau atleisti blogio, kurį tu padarei kitam. Tai būtų patogu ir lengva. Tikrasis atleidimas yra tada, kai aš tau atleidžiu blogį, kurį tu padarei man ir dėl kurio man teko kentėti. Būtent dėl to Jėzus atleidžia, nes atėjo sutaikyti žmonijos su Dievu ir prisiimti žmonių nuodėmės, kuri jį atvedė į baime, liūdesį, skausmą ir pagaliau į mirtį. „Jis pats savo kūne užnešė mūsų nuodėmes ant kryžiaus“ (1 Pt 2, 24). Tad žodžiais „pasilenkęs“ ir „atsitiesęs“ (Jn 8, 8. 10) evangelistas Jonas iš anksto skelbia Jėzaus Velykų slėpinį – mirtį ir prisikėlimą.

Iš tiesų Dievas nori ne nusidėjėlio mirties, bet atsivertimo, kad jis gyventų (Ez 18, 23; 33, 11; Išm 11, 23. 26). Daugiau nebenusidėti jau buvo liepta ir ligoniui, išgydytam prie Betzatos maudyklės (Jn 5, 14). Gailestingumas ir atleidimas nenuvertina nuodėmės sunkumo. Nuodėmė ištrina Dievo Apsireiškimą pasaulyje. Todėl ji aiškiai, nors ir subtilia forma, pasmerkiama: „Daugiau nebenusidėk“ (Jn 8, 11). Ši moteris priartėjo prie mirties, bet paskutinę akimirką – ne dėl savo gebėjimų ar geros valios, bet malonės dėka – buvo išteisinta, apvilktą Kristaus šventumu. Iš jos prašoma tik to, ką ji gavo. Žodžiai: „Eik ir daugiau nebenusidėk“ suprantami ne tik kaip įsakymas, bet ir kaip vidinio išgydymo dovana. Šv. Augustinas sako: „Dievas neprašo negalimų dalykų, bet, kai prašo, jis tau duoda ir jėgų atlikti tai, ko iš tavęs prašoma.“

Kol prisimins, kad jai atleista, tol ši dieviškoji meilė duos jai jėgų būti gailestingai ir ištikimai. Graikų, panašiai kaip ir lietuvių, kalboje žodis „atleisti“ taip pat reiškia „išlaisvinti“. Viešpaties atleidimas išlaisvina, kuria naują širdį ir dvasią, leidžia ir skatina pradėti naują gyvenimą: „Daugiau nebesiremkite tuo, kas buvo, nebemąstykite apie tai, kas seniai praėjo. Štai aš kuriu naują dalyką! Jis dabar jau reiškiasi, negi nematote?“ (Iz 43, 18–19). **Delfi.lt**

„Lithuanian Mercy Lift“ paroda keliauja po Lietuvą

Skrastas.lt nuotr.

PRANĖ ŠLUTIENĖ

Vilnius. „Lithuanian Mercy Lift“ (LML) 20-mečiui skirtą nuotraukų parodą „Dvidešimt metų su Lietuva“ pažėmė iš Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos 2011 m. rugsėjo 28 d., kur ji tik gulėjo ir nebuvo rodoma. Spalio 18 d. paroda atidaryta Lietuvos medicinos bibliotekoje.

Kaunas. Renginys vyko 2012 m. liepos 11 d. VŠĮ Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje.

Panevėžys. Parodos atidarymas įvyko rugsėjo 12 d. naujai suremontuotoje Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekoje. Susirinko minios žmonių, žurnalistų, vietinės televizijos atstovų ir sveikatos priežiūros darbuotojų. Renginys buvo suorganizuotas nuostabiai. Neturėjo klausimų ir padėkų. Tarp svečių buvo „Abbott“ bendrovės atstovė, kuri priminė, kad „Abbott“ įsikūrė tais pačiais metais, kaip ir LML, t.y. 1990-aisiais. Būtent tais metais per „Abbott“ už žmonių paaukotus 10,000 dol. JAV dol. užsakėme insulino Lietuvai, bendrovė prisidėjo lygiai tokia pat suma. Kiti parodoje apsilankę norėjo pamatyti, kaip atrodė LML veikėjai, kai jie buvo jauni. Paroda pasibaigė 2011 m. rugsėjo 25 d.

Šiauliai. Paroda atidaryta Šiaulių universiteto bibliotekoje spalio 9 d. Paroda buvo reklamuojama, gal todėl joje apsilankė net žmonės iš aplinkinių rajonų. Prie įėjimo į salę manęs laukė buvęs Šiaulių universiteto rektorius Jūra Vladas Vaitkevičius. Jis padovanojo savo naujausią poezijos knygą ir padėkojo už pirmą atvežtą University of Illinois at Chicago Slaugos fakulteto seminarą, kurį dėstė 4 UIC profesorės. Seminaras vyko Šiaulių universiteto auditorijoje ir atskiruose kambariuose. Buvo gruodžio mėnesio pirmos dienos, šalta, vos vos šildė, bet vis tiek savo darbą atlikome. Be kitų svečių, į parodą atvyko Šiaulių miesto meras Justinas Sartauskas, kuris padėkojo už LML nupirktą patobulintą greitosios pagalbos automobilį, kurį jis dar labiau pradėjo vertinti po parodos apžiūrėjimo. Apie

renginį rašė Šiaulių krašto laikraščiai. Man buvo suruoštas trumpas padėkos koncertas už rūpestį Šiaulių universiteto ansambliais, šioms lankantis JAV. Po to laukė pilnas stalas vaišių, kuriomis pasirūpino viena vaistų bendrovė.

Kita parodos stotelė – Klaipėdos „Švyturio arenoje“, kur kovo 22 d. vyks Vydūno 145 metų minėjimas. Po to paroda keliaus į Klaipėdos universiteto biblioteką.

...

Klaipėda taps sveikos gyvensenos uostu

2013 metus Lietuvos Seimas paskelbė Sveikatingumo metais. Šiais metais kiekvienas mėnuo yra skiriamas vis skirtingai sveikatos sričiai. Kadangi kovo mėnuo yra paskirtas psychoemocinei sveikatai, ši tema bus kertinė ir Klaipėdoje rengiamoje Vydūno konferencijoje. Penkioliktą kartą rengiama konferencija skiriama šiandien ypač opiai problemai – streso valdymui ir psychoemocinei sveikatai.

Kovo 22 d. Klaipėdoje, „Švyturio“ arenoje, vyksiančios konferencijos centre – filosofo ir sveikos gyvensenos propaguotojo Vilhelmo Storostos-Vydūno asmenybė, šiais metais jam būtų sukakę 145 metai. Klaipėdoje šiam šviesuoliui, sukaupusiam unikalių filosofinių, psichologinių bei medicininių žinių lobyną, yra skiriamas ypatingas dėmesys.

Nuo 1998 m. Klaipėdos miesto mokyklose pradėta diegti Sveikatos gyvensenos ugdymo programa (The Primary Health Curriculum for Urban School Children and Their Families), kurią „Lithuanian Mercy Lift“ (LML) sveikatos švietimo programų direktorės Pranės Šlutenės iniciatyva Lietuvai padovanojo University of Illinois at Chicago College of Nursing dekanė dr. Beverly McElmurry, RN, PhD. Programą pritaikė Klaipėdos Visuomenės sveikatos centro ir Klaipėdos universiteto Testinių studijų instituto darbuotojai. Išlaidas leidimams sumokėjo LML. Šiuo metu programa veikia 400 Lietuvos mokyklų.

LML sveikina „Jaunimo linija“.

KELEIVIAI

13

VYTAUTAS VOLERTAS

O kitą rytą ši įtūžusi minia nusprendė, kad Mokytojo įžengimas miestan turėtų būti iškilmingas. Kažkas atvedė asiliuką ir ragino Mokytoją sėsti ant jo. Tuo metu iš minios priekin išsiveržė Zafara, nusiplėšė baltą vilnonę skarą ir apdengė ją gyvulėlio nugara, kad Mokytojui būtų švariau sėdėti. Nustūmė, nuvėlė ją siūbuojanti minia, ir ji, mažaūgė Kafarnaumo vargdienė, dingo iš Mato akių. Daugiau niekados jis šios moters nesutiko.

Tasai žygis į Jeruzalės miestą veržėsi siauru taku. Kreivokas takas, besiraitęs tarp mažų palmyčių ir krūmų, vienur kitur su įsiterpusiu erškėtėliu. Minia stumdėsi, šūkavo, net piktais žodžiais pirmyn besibraukdama rėkavo. Žmonės brido per krūmus, laužė juos, nes kiekvienas norėjo būti arčiau Mokytojo. Gal ką nors naują išgirs, o gal net išprašys, kad netyčia nusikirstus pirštus ataugintų, gal kurtumą nuo ausų nuimtų. Pikta dvasia visokių negalavimų pasaulį pridrabsto.

Ir vartai į miestą buvo siauri, kad romėnų karo vežimai pro juos netilptų. Mokytojas, artimųjų apstotas, pro juos išsiveržė, o minią šie vartai nubraukė, kaip bitininko šluotele nubraukia bites nuo korio.

Iškilmės baigėsi, ir Matas nutraukė Zafaros skarą nuo asiliuko. Nukratė ją, gražiai sulankstė, pasibraukė po ranka pažastėje ir leidosi Zafaros ieškoti. Atiduos jai, nes tai didokas vargdienės turtas. Žinoma, ir daugiau apie tėvo žūtį išsiteiraus. Kas tie žmogžudžiai, kas tasai Barabas, jų vadas, romėnų sučiuptas ir uždarytas?

Suspaudė Matui širdį, perliejo kaltės jausmas. Paliko jis tėvą vieną, be globos ir paguodos, paliko tik su tarnais, tarp kurių galėjo ir piktadarių būti. Prašė, maldavo ir barė tėvas – neik, būsi šeimininkas, ir kaimyno duktė Gora tavęs laukia. Taip vyko, kai Matas kartą grįžo namų aplankyti. Bet jis neklausė, naktį išėjo atgal pas Mokytoją, dar ankstauss ryto tamsoje, kad niekas nepastebėtų.

Ir kodėl? Kodėl blaškėsi po Palestiną, stumdėsi tarp žmonių, ginčijosi su jais? Kokio atpildo susilaukė? Dangaus pažadai – kitame gyvenime, pasakojimai, pamokymai, o per tai nėra tikro tėvo, pirklio Alfiejaus. Gal būtų jį nuo plėšikų apgynęs, jei namuose laikytųsi, gal tada piktadariai būtų bijoję į jų namus veržtis? Ir kada jo šio klajonės baigsis, kas laukia ateity?

Namus palikdamas, Matas gal suklydo. Mokytojo kalbos gražios, palyginimai įdomūs, bet ar kiekvienas gali jį sekioti, pasakojimų klausytis ir be darbo iš vietos į vietą šlaistytis? Daugelis nuo jo nususuka, nes laiko pritinginčiu apsimetėliu.

O stebuklai, gydymai, mirusiųjų gyvenimui prizadinimai? – krūptelėjo nusigandęs Matas. – Vėl svyruoju, vėl abejoju. Kiek naudos Mokytojas davė tiems, kurie juo patikėjo? Kiek piktybių nuslopino teisingą žodį taręs?

Bet... Esam žmonės, mūsų protas ribotas, nors galime laisvai mąstyti.

Tai kaip nesuabejosi? Tą patį žodį ne visi vienodai išgirsta, tą patį stebuklą ne visi vienodai mato. Abejonės veda prie ieškojimo, kuris padeda tikėjimą pažinti.

– Kas šioje minioje yra laisvas nuo abejojimų? – susijaudinęs Matas žvelgė į žydų veidus, aikštėse bei gatvėse besimaišančius, ir, žinoma, tuo pačiu ieškojo Zafaros. Net išėjo už vartų, aplandžiojo krūmus, apsuko takuose besisnekučiuojančius būrelius. Bet kaip tokiam žmonių vandenyne, iš visur suplūdusiame Jeruzalėn švėsti Velykų, rasi vargdienėlę iš Kafarnaumo?

Vėl grįžo į miestą, porą kartų buvo užklaustas, ar neparduodas tos baltos skaros, po ranka paspaustos, bet nei Zafaros, nei jos pėdsakų neužtikio. Paprastas ir silpnas žmogelis visada yra sunkiai pastebimas.

Diena persisvėrė į antrą savo pusę. Pavargęs Matas nuėjo į šventyklą, į jos Aukų kiemą, ir ten paliko Zafaros skarą. Nežinojo, jog tai buvęs tėvo užmokestis moteriškei, kad sūnaus paieškotų. Paklydusio, kažkodėl išėjusio iš namų, visko atsisadėjusio, nedėkingo.

Nuovargis išmušė Matą prakaitu, kojos gerokai virpėjo. Prisėdo ant žemės, atrėmė galvą į sieną, kad truputį atkustų. Aplink zujo žmonės, tai į vieną, tai į kitą pusę šliaužiodami, ėjo poromis, grupelėmis ir pavieniui. Mėrgėjo Mato akyse, todėl būtinai reikėjo atsikvėpti.

Pratūnojo jis ten ilgoką laiko tarpą, kol tolėliau pamatė besiritančią didoką kupetą žmonių, lydimą garsaus triukšmo. Sekė ją Matas, stebėjo iš tolo. Ir koks netikėtumas – ten ėjo Mokytojas, apsuptas būrio žydų. Prišartino, pasiklausė erzelio ir suprato: apie Mokytoją grūdosi įniršę šventyklos kunigai, Rašto žinovai ir fariziejai. Savo šūkavimais jie puldinėjo Mokytoją, kuris netylėjo. Vadino juos melagiais, veidmainiais, gyvatėmis, angių išperomis. O tolėliau besiklausančius jis mokė – nesielkite, kaip fariziejai elgiasi, nes jie kalba, bet nedaro.

Rašto žinovai ir fariziejai liepsnojo pykčiu. Kai kurie šūkalojo – užmušti jį, nužudyti. Matas šūkalojimų nenusigando ir pasitraukė iš šventyklos.

– Teisybę Mokytojas tarė, – ir Matas rūgavo ant fariziejų. – Tikri gyvatės, angių išperos. Nesielgia taip, kaip iš žmonių reikalauja.

Rūstavo ant fariziejų, bet jų keliamo triukšmo privengė. Ką žinai, minia lieka minia, gali prarasti protą. Todėl tolo nuo šventyklos. Be to, prisiminė jam pavestas pareigas – prieš Velykas aplankyti ir sušelpiti varginiausius Mokytojo sekėjus, Jeruzalėje gyvenančius. Taip jis patarė visiems savo mokiniams, pats tą dieną mokydamas žmones šventykloje ir prie jos. Žydų vyresnieji jo nepaleido iš savo akių. Sekiojo, trukdė, ginčijosi. Mokytoją kaltino piktžodžiavimu, grąsino mirtimi. Kur tik Matas užsuko, ten jau net paralyžiaus susuktieji ir kitokių ligų užklupti žinojo apie mieste kilusį erzėlį. Žydai nuogastavo, kad kažkas negero gali įvykti.

Bus daugiau.

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

**„Apsilankykite
„Draugo“
internetinėje
svetainėje
www.draugas.org**

Lietuvos atstumtieji

Atkelta iš 2 psl.

„karo padėčiai“), visus dvigubus piliečius tuoj pat suviengubintume?

O atsimenate „Drašios Lietuvos“ šūkį? Tokia istorija – DLK Vytauto žirgų girdymas sūriu Juodosios jūros vandeniui? Bet kai prabylame apie pilietybę, ta draša kažkur dingsta: savo ambasadorių išsiųsti iš pilies nenorime, manome, kad jie išduos būtent mus, o ne naująjį šeiminką. Šitaip nepasitikime savo tautiečiais?

Mokesčiai... Paprastai tariant, mokesčius moki dėl to, kad kažką gautum už juos, kad gausintum bendrąjį gerį. Bet jeigu gyvenu užsienyje, kodėl man mokesčius mokėti Lietuvai? Iš solidarumo? Žinoma, galima. Sakote, naudosis mūsų sveikatos apsauga? Ar tikrai užsienyje prasigyvenę tautiečiai naudojasi būtent nemokama sveikatos apsauga? Greičiau jie kreipiasi į privatų sektorių (jeigu toks liks...) ir ten moka pinigus. Pašalpos? Netikiu, kad negalima teisinės sistemos sutvarkyti taip, kad Lietuvoje negyvenantys, nors ir piliečiai, jų negautų.

Nedžiugina ir sprendimas dėl „būsimų nuopelnų“. Žinoma, tai tik asmeninė nuomonė, bet bausti mūsikį Deividą Stagniūną, iš jo atimant partnerę ir galimybę pasirodyti olimpiadoje? Bent būtų tai pateikta kaip politinis aktas prieš Rusijos putinizmą, tada gal turėtų prasmę... Ir dar pagalvoju – ar daugelis iš mūsų, Lietuvos piliečių, sugebėtų kokiame nors (pasirinkite patys – nors ir cepelinų valgymo) Europos čempionate pasiekti 9 vietą? Bet ne, mums – gerai, mes čia gimėme, mes – vietiniai.

Tiesa, KT pareiškė, kad įtraukimo į visuomenę reikalavimus galima tvarkyti įstatymu, tad išimtinį

pilietybės suteikimą kažkiek palengvino, bent čia, Konstitucijoje, ypač griežto ribojimo neįžvelgė. Bet ir vėl – neapsigaudinėkime: pilietybės suteikimas išimties tvarka yra tarsi medalis, tarsi apdovanojimas. Tad kelti įsiliėjimo klausimą čia iš viso pakankamai keista. Juk išimties pilietybė – dažniausiai politinis instrumentas. Pavyzdžiui, kaip gražu būtų suteikti Lietuvos pilietybę George W. Bush, pasakiusiam, kad nuo šiol kiekvienas, kas pasirinks Lietuvą priešu, taps JAV priešu. Arba Rusijos disidentams – tegul žino, kad jų idėjas mes palaikome ne tik žodžiais, bet ir darbais.

Bet kol kas tai – tik svajonės. Nes svajojantiems ne apie gynybinį, o apie puolamąjį pilietybės variantą liko vientelis kelias – referendumas. Ir čia mane šiek tiek stebina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės laikysena, kad pirma reikia mažinti reikalavimą dėl parašų, reikalingų rengti referendumą, skaičiaus. Bet juk parašai galbūt bus nereikalingi, jeigu Seime atsiras narių, norinčių palaikyti tokią mintį. O palaikyti ją reikėtų – kas jau kas, bet pilietybė tikrai yra svarbiausias tautos gyvenimo klausimas. Ir tegul tauta sprendžia, kaip ji nori gyventi.

Juolab kad šiuo atveju jokių ypatingų žinių nereikia – galima remtis ir emocijomis. O lietuvio emocijos žinomos: jos graudulingos, jos ypač užjaučia skriaudžiamus. Gal užjaus ir po visą pasaulį išsibarsčiusius tautiečius, kurių dabar Lietuvos valstybė tiesiog lengva ranka atsisako. Sutinku – ne teisinė tai išvada, bet ir teisininkai juk žmonės?

Justinas Žilinskas – Mykolo Romerio universiteto profesorius.

„DRAUGA“ galite užsisakyti ir internete

Šatrijos piliakalnis iš šiaurės vakarų, 2004 m.

Z. Baubonio nuotr.

REGINA STONKUTĖ-ŽUKIENĖ

*Į Žarėnus miškais nuo Šiaulių
Jei pro Luokę kada bekeliausi,
Nepamiršk sustabdyti arklių
Ir ten kalną užlipti aukščiausi.
(...)
Šatrija, tu senute meili,
Per tiek amžių iš aukšto žiūrėjus!
Daug, oi daug apsaakyti gali
Apie mūsų didžius pranokėjus.*

Maironis „Šatrijos laukai“

Užlipus į legendomis apipintą Šatrijos kalną ir pažvelgus į rytus, pakalnėje pamatai senovišką Kirlių dvaro medinį rūmą. Tik jo šeimininkų, Onos ir Juozo Kirlių, seniai nebėra.

Pašatrijoje nuo seno gyveno žemaičių bajorų Galkevičių giminė. XIX a. viena Galkevičiūtė iškėjo už bajoro Razvadausko nuo Užvenčio, kita – už bajoro Gailevičiaus, turėjusio Pašatrijoje dvarą. Razvadauskių duktė Ona gimė 1888 m. Vaiguvo valsčiuje, Vaiguvėlės kaime, netoli Užvenčio, mokėsi Liepojos gimnazijoje, o Lietuvai atgavus spaudą – ir „Saulės“ draugijos įsteigtuose mokytojų kursuose. Baigusi kursus mokytojavo Užventyje. Jos teta, našlė Galkevičiūtė-Gailevičienė, neturėjo savo vaikų ir dvarą mirdama paliko mylimai dukterėčiai – Onai Razvadauskaitei.

Juozas Kirlys – aukštaitis, gimęs 1883 m. Rokišio apskrityje, Kamajų valsčiuje, gražioje, lietuviškoje ūkininkų šeimoje. Kirliai savo vaikus leido į mokslus – sūnus Matas tapo kunigu, Petras – karininku, Juozas baigė Liepojos žemės ūkio mokyklą. Tik Antanas liko ūkyje padėti tėvams.

Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, Juozas Kirlys buvo paimitas į carinę Rusijos armiją, kariavo fronte ir buvo patekęs į vokiečių nelaisvę. Po karo, paleidus belaisvius, sugrįžo į Lietuvą. Atvykęs į Užventį aplankyti ten klebonavusio brolio Mato,

susipažino su mokytoja Ona Razvadauskaite. Jiedu patiko vienas kitam, netrukus ir susituokė. Iš pradžių jauna pora gyveno Užventyje, nes Pašatrijos dvaras buvo išnuomotas. Čia gimė ir pirmoji dukrelė, kuri po kelių mėnesių mirė. Vargais negalais iš nuomininkų atgavę dvarą, Kirliai apsigyveno Pašatrijoje. Abu buvo darbštūs, sumanūs šeimininkai, ir dvaras suklestėjo. Dvaras buvo didelis – 150 ha nuosavos žemės ir dar 70 ha nuomojamos iš valstybės. Juozas Kirlys nuolat buvo renkamas Luokės valsčiaus viršaičiu, o 1928 m. pastačius Luokėje pieninę, – ir pieninės valdybos pirmininku.

Šatrija – garsus Lietuvos kalnas, todėl ir Pašatrijos dvare apsilankydavo nemažai įžymių Lietuvos žmonių. Čia svetingai buvo priimtas poetas Maironis, lankėsi dailininkas Antanas Žmuidzinavičius, o 1932 m. rugpjūčio 16 d. su gausia palyda atvažiavo ir Lietuvos prezidentas Antanas Smetona. Apžiūrėję kalną svečiai pietavo Pašatrijos dvare. Prezidentą lydėjo vyriausias kariuomenės kapelionas, būsimasis ministras pirmininkas Vladas Mironas, Telšių apskrities viršininkas E. Šalkauskis, Telšių burmistras Kryževičius ir kiti. Sutikti garbingų svečių atvažiavo Luokės kanauninkas J. Daniusevičius ir vikaras A. Baškus.

Pašatrijoje vienas po kito gimė Kirlių vaikai: 1922 m. Juzefa, vėliau, jai ir suaugus, meiliai vadinama Juzyte, 1924 m. – Elena, 1928 m. – Juozas ir 1931 m. – Matas. Nepaisant gausios šeimos ir svarbių dvaro reikalų, Ona Kirlienė dalyvavo ir Luokės valsčiaus bendruomenės veikloje – buvo Luokės katalikų moterų draugijos narė, vėliau ir jos pirmininkė. Abu su vyru lankydavosi Luokėje rengiamuose visuomenės vakaruose ir šventėse. Dvare buvo švenčiamos Oninės, Juozinės (šeimoje buvo net trys Juozai), vaisingai būdavo priimami kalėdininkai, lankydavosi giminaičiai. Per Juozines būdavo kviečiami ir Luokės inteligentai. Šioje šventėje beveik visada dalyvaudavo ir mano tėvai, nes tėvelis, Juozas Stonkus, buvo Luokės pieninės buhalteris ir rei-

kalų vedėjas.

Kirlių dukros ir sūnūs mokėsi Telšių gimnazijoje. 1936 m. vasarą padėti mergaitėms pasiruoti egzaminams buvo pasamdytas ką tik gimnaziją baigęs Jonas Vasiliauskas. Dabar jis – inžinierius Jonas Vasys ir gyvena JAV, o jo šeši broliai, po karo likę Lietuvoje, žuvo būdami partizanais.

Ramų ir turiningą Kirlių šeimos gyvenimą sujaukė 1940 m. sovietinė okupacija. Tuoj pat, 1940 m. liepos 18 d., Kaune buvo suimtas Juozo Kirlio brolis, sūnaus Mato krikštatėvis, pulkininkas, Lietuvos kariuomenės štabo 2-jo kontržvalgybos skyriaus vedėjas Petras Kirlys. Vėliau jis buvo išvežtas į Maskvos Lefortovo kalėjimą, o 1941 m. liepos 28 d. sušaudytas Butyrkų kalėjime Maskvoje. Pašatrijos dvaras buvo nacionalizuotas. Kirliams, kaip buožėms palikta 30 hektarų.

1941 m. balandžio 26 d. Luokės valsčiuje sovietai suėmė 18 vyrų, įtarus, kad jie priklauso pagrindinei organizacijai ir rengia sukilimą. Enkavėdistai buvo atvažiavę suimti ir Juozo Kirlio, bet šiam pavyko pasislėpti. Tačiau gegužės 1-ąją jį surado ir suėmė. Iš pradžių J. Kirlys buvo kalinamas Telšiuose, vėliau, kaip ypatingas nusikaltėlis, išvežtas į Kauno kalėjimą. Taip jis išvengė Rainių kankinių likimo, nes vėliau suimti ir toje pačioje byloje kaltinti luokiškiai S. Šalkauskis, J. Truška ir S. Jocys, kalėję Telšių kalėjime, prasidėjus karui, buvo žiauriai nužudyti Rainių miškelyje. Prasidėjus karui ir sukilimui Kaune, 1941 m. birželio 23 d. rytą Juozas Kirlys su kitais kaliniais, kurių nespėta naktį išvežti, tarp jų ir Jonas Vasiliauskas-Vasys, buvo išlaisvintas. Liepos pabaigoje jis pagaliau pasiekė namus.

1941 m. Juzytė Kirlytė baigė gimnaziją ir netrukus iškėjo už Vytauto Gorino, kuris buvo baigęs karo mokyklą ir kunigų seminariją, tačiau šventimų negavęs. 1942 m. abu jaunieji išvažiavo į Kauną. Juzytė pradėjo studijuoti Kauno universitete mediciną, o Vytautas įstojo į konservatoriją, nes turėjo gražų balsą. 1943 m. vokiečiams Lietuvoje uždarius aukštąsias mokyklas, Gorinai sugrįžo į tėviškę. Čia gimė dukrelė Gražina. Vytautas Gorinas įstojo į generolo P. Plechavičiaus organizuotą Vietinę rinktinę. 1943 m. Telšių gimnaziją baigė ir Elena Kirlytė.

1944 m. grįžtant frontui Gorinų šeima išvažiavo į Tauragę pas V. Gorino motiną. Frontui ties Kuršėnais ilgam sustojus, Juzytė atvažiavo į Pašatriją aplankyti tėvų. Tuo metu Kirlių dvare buvo apsi-stoję daug pabėgėlių iš sovietų užimtos Lietuvos dalies: iš Kamajų atvažiavo Juozo Kirlio brolis Antanas su šeima, pulkininko Mato dukros Elena ir Irena iš Kauno, kitų giminaičių. Dvare buvo įsikū-ręs ir vokiečių priešlėktuvinės gynybos būrys. Spalio 7 d. sovietų kariuomenė plačiu frontu pradėjo staigų puolimą. Išgirdę nesiliaujantį patrankų gaudesį, susikrovę būtiniausią mantą į vežimus, Kirliai ir jų giminaičiai išvažiavo iš namų, ketindami traukti į Vakarus. Tačiau visai netoli namų atsikrdo rusų lėktuvai ir pradėjo bombarduoti. Antaną Kirlių sužeidė bombos skeveldra. Kilo sumaištis, reikėjo gelbėti sužeistąjį, vežimai pasuko atgal. Tik artėjant sovietų daliniams Juzytė Kirlytė, abi pulkininko

Šatrijos piliakalnis iš pietryčių pusės, 2004 m.

G. Zabelos nuotr.

Šatrijos piliakalnis iš šiaurės pusės XX a. pirmojoje pusėje.

B. Buračo nuotr.

dukros ir Antano Kirlio sūnus Petras ir duktė Birutė sėdo į vežimą ir skubiai nuvažiavo tolyn į vakarus. Pasiekus Laukuvą, vienas arklys buvo visiškai nusivarięs. Petras Kirlys nuėjo pas pažįstamą Laukuvos kleboną prašyti pagalbos – pakeisti arklį. Tuo metu staiga prasiveržė sovietų tankai ir atskyrė Petrą nuo laukiančių vežime moterų. Jos vienos, nors ir nuvarytais arkliais, nuskubėjo pirmyn. Petras liko Lietuvoje. Moterims pavyko laiku pervaziuoti Tilžės tiltą į Rytprūsius. Į Tauragę pas dukrytę užvažiuoti Juzytei nebuvo lemta.

Vytautas Gorinas, artėjant frontui palikęs dukrelę motinai ir išvažiavęs drauge su kunigu Butkumi, taip pat atsidūrė Rytprūsiuose. Karaliaučiuje visai atsitiktinai susitiko su žmona ir iš čia jau vyko gilyn į Vokietiją. Pasibaigus karui jie buvo atsidūrę anglų zonoje. Apsigyveno lietuvių pabėgėlių stovykloje. Čia 1946 m. gimė dvynukės Milda ir Lidija, o 1948 m. ir sūnus Vytautas. Vokietijoje V. Gorinas studijavo konservatorijoje. 1951 m. šeimai pasisekė emigruoti į JAV.

Likusi Lietuvoje Kirlių šeimos dalis toliau gyveno Pašatrijoje. Sūnūs mokėsi Telšių gimnazijoje, o duktė Elena dirbo pieno priėmimo punkte. Tačiau saugumo akis atidžiai stebėjo Kirlius. 1945 m. rugsėjo 2 d. šeimos galva, Juozas Kirlys, vėl buvo suimtas ir apkaltintas pabėgimu 1941 m. iš Kauno kalėjimo. Karinis tribunolas 1945 m. gruodžio 20 d. jį nuteisė dešimčiai metų lagerio. Juozas buvo išvežtas į Čeliabinsko sritį, čia lageryje 1953 m. rugpjūčio 1 d. jis mirė.

Jo sūnus Matas, nors buvo baigęs vos 5 gimnazijos klases, padedant geram šeimos pažįstamam, Telšių švietimo skyriaus vedėjui Gaučiui, kuris tarpukario Lietuvoje mokytojavo netoli Pašatrijos Gaulėnų kaimo pradžios mokykloje, gavo mokytojo vietą Ruišėnų kaime, netoli Telšių, o po pusmečio buvo perkeltas į Žarėnų miestelio pradžios mokyklą. Į Ruišėnų kaimo mokyklą vietoj jo buvo priimtas jo brolis Juozas Kirlys. Iš Kirlių, kaip tėvynės išdavikų, buvo atimta žemė ir ūkio inventorių, gyvuliai. Šeimai buvo palikta tik 5 ha žemės ir karvė.

Apylinkėse veikė nemažai partizanų, tarp jų buvo ir Kirlių pažįstamų. Elena Kirlytė vienoje klasėje mokėsi su partizanauti išėjusiu Boleslovu Vasiliausku. Broliai Vasiliaus-

kai, Stasys Jogminas ir kiti partizanai dažnai užsukdavo į Pašatriją. Vieną 1947 m. rugpjūčio pabaigos naktį partizanai nakvojo Kirlių daržinėje ant jau suvežtų javų. Neaišku, dėl kokios priežasties daržinė užsidegė. Gaisras akimirksniu išsiplėtė, partizanai, palikę dalį ginklų, vos spėjo išsokti laukan ir pabėgti. Jiems pasisekė, tačiau liepsnose pradėjo sproginti palikti šoviniai. Aišku, tai neliko nepastebėta. 1947 m. rugpjūčio 27 d. atvažiavę sribai suėmė atostogaujantį mokytoją Juozą Kirlį, apkaltinę jį ginklų laikymu. Jį išvežė į Klaipėdos kalėjimą. Šeimai pavyko rasti gerą advokatą ir reikalingus ryšius, ir Juozas Kirlys buvo teisiamas ne kaip politinis, o kaip kriminalinis nusikaltėlis. Jam tada buvo 19 metų. Jis buvo nuteistas 5 metams lagerio, kalėjo Šilutėje, Murmanske, Tolimuosiuose Rytuose. 1952 m. birželio 22 d. buvo paleistas ir, kaip vėliau paaiškėjo, išvyko į Ukrainą, nes Kirlių šeima tuo metu jau buvo Sibire. Daugiau nieko apie jį artimiesiems nepavyko sužinoti. Manoma, kad išėjęs iš lagerio, jis buvo nužudytas kriminalinių nusikaltėlių.

Suėmus brolį, Matas mokytojauti nebegalėjo. 1948 m. sausio 3 d. Ona Kirlienė, Elena Kirlytė ir Matas Kirlys buvo ištremti į Sibirą, nuvežti į Tomsko srities Timiriazovo miškų pramonės ūkį. Elena dirbo lentpjūvėje – nešiojo lentas ir ritino rąstus. Matui pasisekė geriau – jis gavo miško medžiagos priėmėjo, brokuotojo darbą. Ona Kirlienė į darbą nebebuvo varoma – per sena. Pirmieji metai tremtyje buvo labai sunkūs, tačiau palaipsniui prie gyvenimo sąlygų prisitaikė.

Saugumas ir toliau nepaliko tremtinių ramybės, nuolat juos sekė, tikrino jų laiškus. 1951 m. neva už antisovietinę propagandą ir ryšius su partizanais buvo suimta Elena Kirlytė. Kratos metu pas ją buvo rasta medžiai „netinkamų“ eilėraščių. Ji nuteisiama 25 metams lagerio ir išvežama į Kazachstaną, į Džeskasgano lagerį. Elenai teko dalyvauti ir garsiajame Kengiro lagerio sukilime. 1956 m. pradėjus peržiūrėti kalinių ir tremtinių bylas, Elena Kirlytė iš kalėjimo buvo paleista ir sugrįžo pas šeimą į Timiriazevą.

1959 m. iš tremties į Lietuvą parvažiavo Ona Kirlienė. Ji prisiglaudė pas luokiškius, pažįstamus Paškovičius, kurie po karo, palikę savo ūkį, apsigyveno Paškovičiaus tėviškėje, Radviliškio rajone, Pociūnėliuose.

Paškevičių sūnūs ir dukterys pasitraukė į Vakarus, apsigyveno Kana-doje. Vėliau Ona Kirlienė persikėlė į Telšius, kur gera jos pažįstama Mikutavičienė savo name jai užleido kambarį. 1961 m. į Telšius pas motiną iš tremties parvažiavo ir Matas Kirlys. Jis gavo buhalterio darbą Telšių Rajkoopsajungoje. Dirbdamas mokėsi ir baigė vidurinę mokyklą, o 1966 m. Molodečno tarprespublikinę revizorių ir instruktorių mokyklą, po kurios savo aukštesnes – revizoriaus – pareigas. 1971 m. Matas nuotoliniu būdu baigė Vilniaus universiteto Filologijos fakultetą. 1964 m. į Telšius iš Sibiro sugrįžo ir Elena Kirlytė. Ji gavo buhalterės darbą Telšių kooperatyve ir ten dirbo iki pat pensijos.

Ona Kirlienė mirė 1981 m. Elenai Kirlytei nusišypsojo laimė – ji sulaukė išsvajotos Nepriklausomos Lietuvos

ir su broliu Matu atgavo giminės dvarą. Elena Kirlytė mirė 1995 m. Kartu su motina jos ilsisi Galkevičių šeimos rūsyje, aukštame Luokės kapinių kalnelyje. Matas Kirlys gražiai sutvarkė šią visos giminės poilsio vietą.

Nuo sovietų okupacijos nukentėjo ir kiti Juozo Kirlio giminaičiai. Brolis Antanas buvo ištremtas į Sibirą, jo sūnus Petras ir kiti artimieji kentėjo lageriuose. Neišvengė Sibiro ir Lietuvoje likusi Juzės Kirlytės ir Vytauto Gorino dukrelė Gražina. Ji kartu su senele buvo ištremta į Sibiro Irkutsko srities Zimos rajoną. Jai tada buvo ketveri. 1958 m. paleistos iš tremties, abi sugrįžo į Tauragę. Gražina tapo medicinos sesele, ištekęjo už Vanskevičiaus, susilaukė dviejų sūnų. Dabar vienas jų gyvena Amerikoje.

Daug vargo patyrė ir V. Gorino šeima. Atplaukę į Ameriką ji apsigyveno Čikagoje. V. Gorinas dirbo padavėju restorane, žmona augino vaikus. 1955 m. Juzytė susirgo mieloma ir, būdama vos 33 metų, mirė. Sūnui tada buvo vos septyneri. V. Gorinas, likęs našliu, dirbo ir augino vaikus. Kai sūnui sukako 18-ka, jis, paragintas pažįstamo Čikagos vyskupo, įstojo į kunigų seminariją ir tapo kunigu. Kungavo netoli Čikagos. Duktė Gražina buvo nuvykusi į Ameriką aplankyti tėvo, o 1998 m. dalyvavo ir jo laidotu-vėse. Kiti Gorino vaikai – Milda, Lidija ir Vytautas – baigė mokslus ir įsikūrė JAV. Milda buvo atvažiavusi į Lietuvą pamatyti tėvų krašto, apie kurį jie daug kalbėdavo, kurio jie ilgėjosi.

Sovietiniais laikais Pašatrijos dvaras buvo labai nugyventas. Matas Kirlys, šiandien jau per aštuoniasdešimties, šeimos nesukūrė ir atstatyti dvarui nebeturi nei lėšų, nei jėgų.... Dvaras išnuomotas, jo laukuose ganosi avys – nuomininkas Kundrotas verčiasi avininkyste. Tai tokia Pašatrijos Kirlių dvaro istorija.

Siūdoma automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietas:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Old Vilnius Café, 2601 75th St. Suite B, Darien, IL 60561 Tel: 630-324-6811
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Kalinka, 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

Genovaitė Miglinienė, gyvenanti **Chicago, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

Elvyra Narutienė, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame Jums dėkingi už paramą.

Vytautas L. Putrius, gyvenantis **Palos Heights, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdus ačiū, kad mus remiate.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Sulaukęs 90-rių metų amžiaus**, šių metų kovo 17 d. Florida mirė sportininkas, sporto veikėjas, žurnalistas, ilgametis „Draugo“ bendradarbis Vytautas Grybauskas. Laiduotuvių detalės kol kas nežinomos.

■ **JAV LB Lemont apylinkės Socialinių reikalų skyrius** trečiadienį, kovo 20 d., 1 val. p. p. kviečia visus į PLC skaityklą, kur matysite Lietuvos TV filmą „Kapčiamiestis“ iš ciklo „Mūsų miesteliai“.

■ **Kovo 22 d., penktadienį, 7 val. v.** Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vyks Bendruomeninės susitikimo sakramento apeigos su asmenine išpažintimi.

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo** parapijos bažnyčioje (Marquette Park) kovo 23 d. 3 val. p. p. bus klausoma išpažinčių. Kovo 24 d. 11 val. r. – Verbų sekmadienio šv. Mišios.

■ **Šv. Antano parapijos bažnyčioje** (15-tos gatvės ir 50 Ave. sankryža, Cicero, IL) Verbų sekmadienį, kovo 24 d., šv. Mišios lietuvių kalba bus atnašaujamos 9 val. r. Didįjį penktadienį, kovo 29 d., Kryžiaus garbinimas lietuvių kalba 5 val. p. p. Šv. Velykų Prisikėlimo Mišios lietuvių kalba bus atnašaujamos kovo 31 d. 9 val. r. Kviečiame dalyvauti.

■ **Kovo 24 d., Verbų sekmadienį, šv.** Mišios Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje bus aukojamos: 9 val. r., 11 val. r. ir 6 val. v. Tel. pasiteirauti: 630-257-5613.

■ **Tradicinių tortų ir pyragų išpardavimą** Pasaulio lietuvių centre Lietuvos Dukterų valdybos narės ruošia Verbų sekmadienį, kovo 24 d., nuo 8 val. r. iki 2 val. p. p. Kviečiame visus apsilankyti. Tai puiki proga nusipirkti Šv. Velykų stalui skanių tortų, pyragų, namų darbo sūrių, margučių.

■ **Pokalbiai su broliu Juliumi Sasnausku**, OFM prie arbatos puodelio vyks kovo 26 d. 7 val. v. ir kovo 27 d. 9 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje (14911 W. 127th St., Lemont IL).

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejaus** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) Moterų gildija kviečia visus balandžio 6 d. 1 val. p. p. atvykti į muziejaus Gintaro salę

paminėti gildijos gyvavimo 45-ąsias metines. Daugiau informacijos galite gauti tel. 708-788-2781 (Birutė Zalatorienė).

■ **Jau galima įsigyti bilietus į numatomą** Lietuvių Operos premjerą Gaetano Donizetti operą „Meilės eliksyras“ („The Elixir of Love“). Spektaklis vyks balandžio 28 d. 3 val. p. p. J. Sterling Morton High School auditorijoje (2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL 60804). Bilietai pardavinėjami „Atlantic Express“ (2719 W. 71st St., Chicago, IL netoli „Seklyčios“); tel. 773-434-7919, „Old Vilnius Café“ (2601 75th St., Darien, IL), „Lithuanian Plaza Bakery & Deli“ (9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL).

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Cinema Village (22 E. 12th St., New York, NY)** iki kovo 21 d. bus rodomas Kristinos Buožytės fantastinis filmas „Auro-ra“ („Vanishing Waves“). Seansų pradžia – 3:45 val. p. p. ir 9:05 val. v. Tolimesnis šio filmo rodymas priklausys nuo lankumo.

■ **Detroit Dievo Apvaizdos parapijos** Švietimo komitetas kovo 22–24 dienomis organizuoja rekolekcijas Dainavoje. Programos vedėjas – brolis Lukas Laniauskas, SJ. Apie dalyvavimą prašome pranešti Rūtai Mikulionienei el. paštu: rutamik@yahoo.com

■ **Krepšinio turnyras „Lituanica 80** Basketball Cup“, skirtas 80-osioms „Lituanica“ skrydžio metinėms ir lietuvių tautos didvyrių lakūnų Stepono Dariaus bei Stasio Girėno atminimui, vyks kovo 30 d., šeštadienį, nuo 10 val. r. iki 6 val. v. Columbia Heights Education Campus (3101 16th St., NW Washington, DC 20010). Registracija – iki kovo 20 d. Registruotis el. paštu: rytupakrante@yahoo.com arba tel. 203-895-7147. Komandos registracijos mokestis – 250 dol. 7 val. v. vyks turnyro apdovanojimų šventė LR ambasadoje JAV (2622 16th St., NW Washington, DC 20009).

■ **Balandžio 7 dieną, 12:30 po pietų** Elizabeth, NJ Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje (216 Ripley Pl. Elizabeth, NJ 07206) viešės režisierius, dainininkas, rašytojas Vytautas V. Landsbergis ir dainininkė Ieva Narkutė. Įėjimas – 10 dol.

Lietuvos vaikų globos būrelio „Saulutė“ sekretorės Birutė Nalienė (kairėje) ir Laima Braune kovo 3 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, vykusioje skautų Kaziuko mugėje. **Indrės Tijūnėlienės nuotr.**

www.draugofondas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Antrąją balandžio savaitę iš Vilniaus universiteto Lituanistinių studijų katedros, vykdančios projektą „Emigrantų kalba“, į Čikagą atvyksta mokslininkės dr. Loreta Vilkiene ir Eglė Vaisėtaite. Jos norėtų pakalbinti Čikagoje gyvenančius lietuvius apie jų nuostatas lietuvių ir kitų kalbų atžvilgiu, kalbinį elgesį ir pan. Jeigu norėtumėte pasikalbėti šiomis temomis, praneškite el. paštu:

Loreta.Vilkiene@flf.vu.lt arba **Egle.Vaisetaite@flf.vu.lt**

Norime to ar ne, pavasaris vis tiek ateis. Mokiniai žino – pavasarį parskrenda paukščiai. Čikagos lituanistinės mokyklos ketvirtokai su mokytoja Danute Petraitiene laukia parskrendant paukštelių, o kad jie parskridę turėtų kur apsigyventi, mokyklos kieme jiems iškėlė inkilėlį. **Loretos Timukienės nuotr.**

JAV Vidurio vakarų mokytojai rinkosi į konferenciją

„Rasos“ lituanistinėje mokykloje (Naperville, IL) kovo 17 d. vyko JAV LB Švietimo tarybos JAV Vidurio vakarų lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija, į kurią atvyko ne tik Čikagos apylinkių lituanistinių mokyklų – Čikagos lituanistinės, Gedimino, Maironio, „Rasos“ – mokytojai, bet ir „Žiburio“, Detroit, MI, „Naujos kartos“, Milwaukee, WI ir „Aitvaro“, Cincinnati, OH mokyklų mokytojai. Paskaitas skaitė psichologė dr. Pranutė Lauckaitė-Domanskienė ir psichoterapeutė Laima Zavistauskienė. Praktinį seminarą-aktyvią pamoką vedė Giedrė Jonaitienė (Maironio lituanistinė mokykla, Lemont, IL). Konferencijos dalyviai apžiūrėjo „Rasos“ mokyklos patalpas, dalyvavo diskusijose.

Laimos Apanavičienės nuotr.

